

ECCLESIASTES
SOLOMONIS.

Auctore

JOAN. VIVIANO.

CANTICUM
SOLOMONIS:

Nec non

EPIGRAMMATA
SACRA,

Per J. A. DUPORTUM.

Accedunt

GEORGII HERBERTI
Musæ Responsoræ ad

ANDREÆ MELVINI
Anti-Tami-Cami-Categoriám,

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.

Prostant venales apud Robertum Nicholton Bibliopolam.
Anno Domini. 1662.

42...354
(X-21342...355-6)

Præfatio ad Lectorem.

DElituit jamdiu in Archivis amplissimorum virorum elegans hæc Ecclesiastæ Paraphrasis, utpote octoginta abhinc retrò annis contexta; An unquam an:chæc typis exarata, haud satis scio, at dignissima sanè, siquid ego judico, quæ jamdudum publico donata, doctorum hominum, & (quod plus est) piorum manibus tereretur. Ausim dicere, Divina hæc Concio sapientissimi Regis per nullius unquam Versionis canalem seu rivulum (sacros enim fontes semper excipere fas est) purius ad nos salubriusq; addo & suavius jucundiùsq; manavit. Cum enim Tropi & Metaphoræ, Allegoria etiam & Ironia huic Libro passim interspersæ divinum Autorem alicubi subobscurum reddant, ita ut ejus mentem assequi haudquaquam in plano aut proclivi sit; nescio tamen quo bono Genio, aut potius Spiritu ductus et edoctus genuinum sensum Θεοπνευστῆς Scriptoris ubiq; (ni fallor) & in omnibus exhibet, & scopum loci semper attingit, & denique Solomonis sententiam exactè & ad amussim, & veluti ad vivum exprimit Vivianus noster: Quod quidem tam fideliter & feliciter præstat, locis obscuris lucem fænerando, ut ejus Paraphrasis justî Commentarii loco esse possit. Interim verò nè verbis aut sensibus Sacri Autoris pressè nimis & mordicus inherendo, adeò præ neglectu sermonis humi reperet, aut flueret lutulentius, usus est stylo non quidem grandi & sublimi, turgido aut inflato, sed

terso & eleganti; puro & castigato; leni & profluen-
polito & perspicuo. Verbo dicam, seu materiam, seu phra-
sin spectemus, certè, nisi multum me fallit iudicium, me-
tricus hic noster Paraphrastes omne tulit punctum, om-
nèsq; boni ac fidi Interpretis partes explevit; nam & ita
stylum temperavit, ut scientiæ reddendæ summam curam
habuerit, & ita sensum expressit, ut sermonis interim
puritatem atque elegantiam non neglexerit. Hoc ergo ci-
melion tam pretiosum, & auro contra non carum nescio quo
fato intra privatos nonnullorum parietes clausum, tenebris
& situ obsitum, cum blattis & tineis rixari hætenus co-
gebatur; donec tandem ex præstantissimorum virorum (qui
tamen præ modestiâ celari volunt) scriniis erutum ex-
emplar hoc manu-scriptum (nam impressum videre mihi
nunquam contigerat) ad manus meas pervenit, eorum
scilicet nomine & hortatu à Reverendo Theologo, M. Wa-
ferer, S. T. D. Canonico Vintonienſi, Fidei & industria
mea commissum, ut, quam primum mihi vacaret, prælo sub-
jicerem, & typis mandandum curarem. Et ego sanè, cui
istiusmodi merces nunquam ingrata, pensum hoc ab amicis-
simo viro mihi demandatum non ægro nec reluctanti animo
in me recepi; quâ verò fide ac diligentia perfeci, tuum, Hu-
manissime Lector, iudicium esto: Quamquam & nihil
profectò est, quod mihi arrogem aut assumam in hoc opus-
culo adornando, nisi quòd numeros versuum indices in
margine adjeci, & unum fortè & alterum locum aliter
exhibui, (non enim dicam, emendavi) & denique hoc
præloquio munitum Typographo commisi. Atque hætenus
saltem manu & opellâ meâ obstetricante pulcherrimus hic
fœtus in lucem prodiiit: quem quidem ut tu benignè exci-
pias, & in sinu foveas, non multis, opinor, à me oran-
dus es: satis enim pro se loquitur etiam recens natus, nec
patrono indiget, nec patrino. Vino tam vendibili non
opus est suspensâ hederâ, nec tam egregio operi encomiorum
laureolâ, aut appendiculâ. Divinus Autor & Ec-
clesiastes supra omnem laudem erectus; etiam Interpres

& Paraphrastes supra nostram, ut Testimonio tam obscuro
 & privato opus omnino non habeat: præsertim cum jam
 olim publicâ autoritate corroboratus sit eoque privilegio ad
 prælum instructus & paratus, quod vulgò Licentiam di-
 cimus; quod et, cum in calce MS. codicis invenimus,
 imprimere visum est. A politissimi igitur hujus Poetæ
 & Paraphrastæ lectione te diutius haud distinerem, nisi
 quòd unum insuper te præmonere necessum habeam. Ausus
 sum huic purpuræ pannum meum assuere, Sacra sc. So-
 lomonis Concioni à Clarissimo Viviano Paraphrasi poeticâ
 explicata, ejusdem Solomonis Canticum seu Epithalami-
 um Sacrum (quod & Bibliorum ordine proxime sequitur)
 à me olim juvene pro modulo meo metricâ quâ potui Meta-
 phrasi illustratum. Adjunxi præterea Circulum annuum
 Epigrammatum Sacrorum, seu Carminum, quæ in anni-
 versariis Ecclesiæ festis & solennitatibus puer iidem pro
 more in Collegio nostro jam olim composui. Ex his laciniis
 aureo planè poematio à me attextis, laudem certe non peto;
 satis est si veniam obtinuero: Quam & eò facilius à te
 indultum iri confido, Lector benevole, si cogitaveris me
 non temerè, nec absque omni prorsus ratione has appendices
 præclaro Operi annexuisse. Certis igitur de causis, si placet,
 hoc à me factum putes; tum ob affinitatem materiæ, vici-
 niâque Concionis & Cantici in serie Biblicâ; tum ob
 parvitatem libelli, ut is saltem, nè nimis fortè videretur
 exiguus, hæc qualicunq; auctus mantissâ excreceret in molem
 aliquantò majorem; tum denique ut tam pulchri Operis
 venustas & elegantia adjunctis duobus aliis tam rudi pe-
 nicillo adumbratis illustrior fieret, & clariùs elucesceret.

Postquàm hæc scripseram, tradita mihi in manus sunt à
 venerabili viro Gu. Dillingham, S.T.D. Col Eman. Præf.
 Epigrammata quadam pro Disciplinâ Ecclesiæ nostræ Apolo-
 getica, aliquot abhinc annis conscripta à Geo. Herberto,
 at quali, & quanto viro, & poetâ, quàm pio, quàm ingenioso
 de quo præstat omnino tacere quàm pauca dicere; præsertim
 cum eximiam ejus pietatem admirabilis ingenii sale condi-

Sacra ejus
Poemata hoc
titulo infig-
nita.

Ἡ Πῶρ δ' ἐν
λενίας γε-
σῶν ἐπέδω-
κε κορώνην.
Homer.

ita n loquetur Templum, loquetur Tempus,
loquetur Aeternitas. Hæc igitur carmi-
ni, polita admodum & elegantiâ, τὴν πῦρρος
γῆσι τέρνα. & Autoris genium planè
redolentia, quasi aurex coronidis loco prio-
ribus attexere visum est. Tu verò, humanis-
sime Lector, vale, & fructu, & me precibus
tuis Deo commendatum habe.

J. D.

ECCLASIASTES:
SIVE
REGIS
SOLOMONIS
SERMONES
PARAPHRASI POETICA
EXPLICATI.

Auctore
JOANNE VIVIANO
VALENTIANO.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

ARNOLDO MYLIO SUO

S. P. D.

ECclesiasten meum, qui jamdudum tibi debetur, quod nunc primum accipias, sola hæc causa est, quod in explicanda Hebrææ dictionis proprietate non possem mihi ipse satisfacere. Sed fuit tandem aliquando desinendum. Tu, Myli, de nostro labore judicato, qui in libello hoc quàm sis versatus, vitâ exprimis.

Vale.

ECCLESIASTÆ

SOLOMONIS

Paraphrasis.

C A P. I.

1 Rdire Musa Principis
Sermonem Hebræi, quem suis
Dictabat ille Davidis
Propago regis inclyta,
Dans jura Solymæ nobili.

O si benigno Numine
Adspiret ille, qui sacro
Regi hæc præibat Spiritus;
Sancta ut queam vestigia
Sequi Latinâ barbitō,
Mecumque anhelantes pias
Mentes, ad alta culmina
Sionis, humanam supra
Contagionem, purior
Quæ vestit æther sistere.

2 Mortalium vanissima,
Dicebat, omnia, seu levi
Quid vanitate vanius.
Nil rebus est mortalium
3 Inanius. Quò tot juvat
Frustra labores sub polo
Perferre? quid reliquum est lucri
Contentione ex tam anxia?
4 Volvuntur anni; & quæ modò
Vigebat ætas, defluit,

A 2

Génsque

2 Ecclesiastæ *Paraphrasis.* Cap. I.

- Génsque una deficit; altera
Succedit : ipsa sed suo
Fundata tellus stat gravis,
Stabitque in ævum pondere.
- 5 Sic os decorum ut æthere
Sol magnus extulit, gradu
Fertur citato; vespere
Anhelus ad suum redit
Cubile, manè ut pulchrior
Vultu resurgat aureo.
- 6 Ac ventus unà nubilas
Rapitur ad Arctos, mox celer
Aultrum revisit, quam frequens
Currit, recurrit orbitam,
Terrisque oberrat omnibus.
- 7 Quàm multa terras permeant
Fluenta aquæ, prono ad mare
Agmine feruntur, quod lacu
Vasto receptat omnia,
Faciéque eadem permanet.
Ast illa rursus ad sua
Capita revolvunt, ut fluant
Solito perennia alveo.
- 8 Abstrusa rerum exordia,
Causasque mortales suis
Frustra volutant sensibus,
Certique nil extundere,
Nil ore possunt eloqui.
Nec enim notando quælibet
Fiet oculis unquam satis,
Non multa quamvis hauriat
- 9 Expletur auris: & tamen
Series perennis omnium
Est una rerum: quod fuit,
Adhuc erit: adeo nihil
Natura molitur novi

Cap. I. Ecclesiastæ Paraphrasis. 3

Solis sub amplo hoc ambitu.

10 Idémque adhuc rerum tenor

Verfabit humana omnia.

Quis proferet mî quod prior

Non vidit ætas? omnia

Olim fuere, & hæc quoque

Insueta rerum nescii

Si quæ putamus, gentibus

Nova nec erant prioribus.

11 Sed longa paullatim dies

Obvolvitur illa; & clanculum

Subrepat alia oblivio

Ævi prioris: ut neque

Mox infecuturi memor

Erit ullus inter ultimo

Demum futuros tempore.

12 Hæc qui beatam Ifacidum

Gentem docebam, regiis

Solymæ potentis sedibus,

Sceptraque clarus aureo:

13 Huc, si quid animus perspicit,

Vis si quid ingeni valet,

Totus ferebar, ut notans

Quæcunque teste sub polo

Geruntur, ipsas omnium

Causas sagaci examine

Rimarer. Hanc enim improbam

Curam Deus mortalibus

Immisit ægris, quâ super

Tantum laborant anxii.

14 Hoc rerum amore singula

Dum mente lustris, quæ nitens

Incingit æther, nil nisi

Inane tandem repperi.

Utcunque variis pascere

Sensus imaginibus, nihil

Solida videbam, mens ubi
Posset avida quiescere.

- 15 Quis illa denique perperam
Quæ multa sunt aptius
Concinnet, aut rebus modum,
Quæ tot feruntur sub polo
Vanæ atque inanes, imperet?

- 16 Tum mentes solus conscia
Mecum volutabam, meo
Solitione quid beatius
Fuiisset unquam. Ceteris
Quos terra, dicebam, hæc tulit,
Quotquotve mirata est duces,
Incedo major, ingenî
Sublimitate, exactior
Doctrina conatus meos
Promovit altè, quò pedem
Nec ullus ante me tulit.

- 17 Ergò invium sapientiæ
Callem capeffo, & funditus
Abstrusa rerum persequor;
Quæ recta, quæ non; quid sibi
Tantum arrogarent plurimi
Mortalium, & modum omnibus
Rebus parabam ponere.

Sed deprehendi me hic quoque
Sensus amore pascere

- 18 Nequiquam inani. quatenus
Quò plura nôris, hoc magis
Cruciare, veri ad arduum
Quid desit apicem, ut suspicis;
Nempe aktius quò evaseris,
Eò labores amplius.

CAP. II.

- 1 **A** Gè nunc, anime mi; quid ferat
Dulcedo vitæ protenus
Expende mecum: fac bonis
Fruare abundè: sed statim
- 2 Pedem repressi. Sic enim
Mecum loquebar. Quid jocis
Quàm ut diffluas ineptius?
Quò vana tandem gaudia?
- 3 Ast nil inausum ut relinquerem,
Cum mente pactus sum mea;
Vitæ ut tenore pristinæ
Paullum remoto, assuescerem
Vino madere, ceteris
Permissus & mortalibus
Studióque eodem tangerer:
Tantum ut viderem quid boni
Vita hæc haberet, aut opus,
Quo cuncta fervent sub polo
Sine requie, quid hominibus
Tandem pararet commodi.
- 4 Hâc mente ductus dum feror,
Quid non eorum quæ putant
Vitam beare audaciùs
Aggressus, aut quos non meos
Exegit orsus dextera?
Sic mole magnâ regias
Centum superbis, marmore
Non antè genti cognito
Posui columnis. Collium
Aprica complens vitium
Lectissimâ propagine,
- 5 Depressa plantis prætuli,
Solo ut tepenti narium
Halaret omnis copia,

Succi aut salubres corpori.

Tum silva longos ordines
Pendeat alta ac plurimis
Terris petita ut arbores
Vario sapore fructuum,
Quantum & figurâ, lætius
Distinguerent pomaria :

- 6 Feci lacunas fontium
Allapsibus, ut hinc quod satiss
Esset novello germini
Roraret, ac speciosius
Vireret arborum coma.

- 7 Quid lecta nutus ad meos
Mille famulorum corpora,
Vernæve dicam quot meis
Armenta septis clauderent,
Gregumque quantum non prior
Ætas amœnæ viderit
Dumeta Solymæ pascere ?

- 8 Sed nec potentum quis meas
Regumve populorumve opes
Æquasset, auri pondere
Potior, vel argenti, aut mari
Bacca petita ab ultimo.

Ad hæc legebam qui mihi
Curas levarent, barbito,
Seu voce mallem limpida
Juvenum, & puellarum choros
Et lecta virgo ab exteris
Mî serviebat gentibus :
Mî capta bello copia
Præstantiorum: ut jam nihil
Hac esse vita blandius,
Ultræve posset expeti.

- 9 Hæc sorte rerum verticem
Altè efferebam, nobilis

Ut nullus unquam gesserit
 Qui sceptrâ Solymes, omnium
 Quæ moliebar, exitus
 Ferens secundos, & mihi
 Mens cûmque rerum provida
 Fidelis adstitit comes.

10 Tum dulce quidquid sensibus,
 Quidquidve amicum, prodigens,
 Et nil ut adversum foret
 Intentus, animum gaudiis
 Explebam, & hunc fructum mei
 Tuli laboris maximum.

11 Verùm ut parata exactius
 Mecum voluto, quo mihi
 Starent labore, examine
 Libròque iusto singula:
 Me cuncta rerum comperi
 Movisse nequicquam, & meam
 Lusisse mentem evanidis
 Tantùm figuris; ac nihil,
 Quidquid sub hoc fiat polo,
 Diutius consistere.

12 Ergò relabor quò prius,
 Consulta rerum evolvere;
 Quæ recta, quæ vel ordine,
 Modòve nullo perperam
 Ferrentur. An quis par suo
 Incedat, inquam, Principi,
 Aut moliendo, aut omnium
 Causam explicando quæ gerit?

13 Vidique, quàm gratum malis
 Jubar tenebris, tam virum
 Præstare stulto, quem rapit
 Insanus error quò lubet

14 Cæcutientem; cûm nihil
 Attendet ille non prius

Secum peractum: res tamen
Unum utriusque comperi
Quod fortiantur exitum.

- 15 Mecumque tandem quò mihi
Hauſſi labores, intimæ
Sapientiæ ut perrumperem
Arcana? quò mentem acrius
Meam fatigo, cùm cadant
Successu eodem singula
Stulto mihi que? Ergò hìc quoque
Mihi videbar ut prius
Caussas inanes nectere.

- 16 Damnare namque pervicax
Dies tenebris omnia
Obliviosis, te pede
Stultumque eodem conteret:
Per quam nihil mortalium
Obdurat æternum, ac pari
Doctus ruinâ, quâ greges
Insanientum decidunt.

- 17 Commotior quin his super
Odique vitam, & tradit
Contentionum, fervere
Quas vana circum comperi;
Adeoque mentem involvere.

- 18 Odique quidquid sub polo
Sudavi, ut heredem meo

- 19 Beem labore, qui mihi
Nec notus ille, an degener
Futurus, an qui perfrui
Sciat relictis, hic tamen
Potietur omnium, mea
Quæ cura prudens, seu labor
Pararit: inquam, at num queat
Quidquam hoc videri inanius?

- 20 Viàmque inibam denique

- Pertæsa mens ut quæreret
21 Finem huic labori. Nam licet
Quis arte præstet, provido
Ullique rerum, congerat
Et multa frugalis operi
Instando; partem desidi
Ponere videbam, qui nihil
Illi adlaborâsset: malum
Et judicavi, maximam
Quod vanitatem proderet
Rerum sub æthere omnium.
22 Nam quid perenni proderit
Angore vitam obtundere?
Quid tot labores volvere?
23 Defessus animo ut dormias
Nunquam quiescente, ac dies
Molestiores perferas,
Pertæsus usque perperam
Tam multa ferri sub polo.
24 Quam sanior quisque, ut sibi
Frui paratis blandius
Indulget, ac cibo satur
Potuque vitam transigit.
Sed & hæc amici profluunt
Benignitate Numinis.
25 Quam, si quis unquam, plurimam
Expertus ego, non conditis
Opibus peperci: lautior
Sed vita quantum posceret,
Deprompsi abundè, nil meis
Ut rebus esset clarius.
26 Sic nempe visum Numini
Piis adesse, quos dabit
Augustius sapientiæ
Subire limen, & suo
Humana quæque ponere

Loco, modoque, condiet
Et cuncta dulci gaudio
Ut cuique amicum: at impios
Curis edacibus, ac gravi
Addixit operi, ut congerant
Laboriosi, non sibi
Opes; sed ipse cui Deus
Eas reservat, ô nihil
Inanius! juvat tamen
Sic usque mentem obundere.

CAP. III.

- 1 **S**unt certa rebus tempora
Sunt & animorum motibus,
Vicésque crebræ sub polo,
Queis stant, cadúntque singula.
- 2 Est quando nasci convenit:
Est quando vitam ponere.
Et unus ut seras dies
Proclivis: alter ac feret
Exulta quondam evellere.
- 3 Est ut truces: est quoque
Bilem ut remittas, vulneri
Manum applicando. Sic dies
Ut diruendis ædibus:
Alter struendis pronior.
- 4 Nonne lacrymis certas vices,
Certasque sentis risui,
Et usque luctu tempora
Alacriora involvier?
Non saxa nuper molium
Neglecta quæ disperferas,
Nunc illa malis undique
Operi futuro congeri?
Quin ipsa fert dies modum
Amplexibus, & ut nauseet

- Quis expetita ad oscula.
6 Utque illa quondam maximo
Sudata nisu, negligat
Incuriosus, & paret
Contentione quæ gravi
Congessit olim perdere.
7 Sic cura nuper vestibus
Ut diffuendis: nunc magis
Voles easdem consui.
Has fert refert dies vices.
Ut & tacendi sit locus,
8 Sit & loquendi. Nec ferat
Ætas amorem qualibet,
Altera minarum fertilis.
Hinc bella nata: hinc pax redit
Vultu renidens aureo.
9 Quid amplius, quisquis suam
Noctes diésque fervidus
Mentem fatigârit, feret
10 Hac sorte rerum? sed Deus
Immisit hunc mortalibus
A gris laborem, cui juvat
Ardore tanto incumbere.
11 Nam quæque concinna ut suo
Tempore locoque Conditor
Facit, ac tuetur omnia:
Sic illa sensibus tamen
Exponit humanis, nihil
Conatus ut licet arduus
Cognoscere penitus queat
Quæ facta, quævè post erunt,
Quocunque rerum hæc machina
Stabit, stetitve tempore,
12 Ast vita, dixi, certior
Si quis creatis utitur
Rebus benignè, ac quod dies

Addit caduca, gaudio

- 13 Apponit. O si cui Deus
Usum fruendi indulgeat
Suis laboribus, ut satur
Potu, ciboque molliter
Tranquilla condat tempora:
Næ munus ille à Numine
Tulerit amico maximum.

- 14 Securus hic nihil suo
Labore posse accedere
Rebus creatis, nec sibi
Tantis operibus arrogat
Mutare quidquam, quæ Deus
Completa numeris omnibus
Exegit; ut mortalium
Sensus retusi assuescerent
Pio timore Numinis
Ter maximi mansuescere.

- 15 Perennis interim tenor
Festinat orbis,nectere
Præsentia elapsis, quibus
Mox & futura colliget
Sub lege eadem. Sic suo
Incumbit operi maxima
Mens, fluxa supplens; ordine
Et cuncta ab æterno movet.

- 16 Hæc dum voluto, me tamen
Sublime cernere impios
Solio sedere, ceteris
Et jura dantes sub polo,
Tractare leges & sacras
Manu execranda; jam ferè

- 17 Loco movebat. Stat quidem
Æterna, dicebam, Dei
Lex, cuique reddens quod suæ
Manus patravere, ac videt

Si quod sub imo pectore
Retunditur piaculum.

18 At ipse mecum: Numinis
Magna hæc voluntas, conscius
Ut quisque mortalis suæ
Sortis, nec esse ceteris
Præstantiorem animalibus
Agnosceret demissior.

19 Homo & pecus sub casibus
Vivunt iisdem, sub pari
Vitæque ponunt exitu,
Et anima ab una spiritum
Ducunt eundem; nec manet
Quidquam ex utroque; cum fluat
Inane quidquid vescitur
Humentis aurâ sideris.

20 Creatæ cuncta nam locum
Petunt eundem: ut quæ rudi
Conflata pulvere, pulverem
Rursus in eundem diffuant.

21 Ac quis mihi mortalium
Extundat hominis spiritum
Convexa supera; belluæ
Ad ima terræ pergere?

22 Sic cuncta rerum dum frequens
Mecum voluto nil prius
Vitâ putavi, quæ frui
Sciret paratis, gaudio
Condita puro, hæudque amplius
Quidquam ex labore percipi.
Si quis nec anxius in diem
Post se futurum, quem nefas
Prænôsse cuiquam, quærere.

CAP. IV.

- 1 **S**UCCESSIT hinc alius labor
 Mecum revolventi, quibus
 Quantisque premerent improbi
 Calumnii innoxios.
 Nec esse mirabar, quibus
 Indigna cordi res foret
 Sub æthere hoc: quin acrius
 Instare grassantes, neque
 Ulla lacrymis solatia,
 Non auxili quidquam undique
 Oculos volutans repperi.
- 2 Ergò beatos, qui diem
 Clausere, vivis prætuli.
- 3 At forte utrisque dispari
 Felicior, cui neque
 Vitam attigisse contigit,
 Qui nec malorum conscius
 Quæ tot patrantur sub polo.
- 4 Quid enim tot arduas adit
 Contentiones vir viro
 Quàm ut invidendo proterat
 Ut quemque possit? Omnium
 Huc sudat incassum labor
- 5 Summa expetentum. At infima
 De plebe inertior, manus
 Recondit in sinum, & diem
 Trahendo, rem sensim atterit.
- 6 Abiectus hic: sed nec suam
 Mutare sortem diviti
 Cogitat acervo: ut otium
 Remque tenuem, sudoribus
 Potentiorum comparat,
 Quos usque curæ percoquunt
 Imo æsruantes pectore

- 7 Conversus hinc infaniam
Insignorem ut discerem,
8 Attendi avarum, qui licet
Sit solus ipse, filius
Nullus, vel agnatus: tamen
Perfiare noctes ac dies
Inhiantem acervis: non satur
Retorquet ille lumina,
Secumve nunquam: Quò mihi
Tot jam labores? cui paro
Intacta, rebus abstinens
Geniumque fraudo? Sic miser
Cruciat, ac rebus tamen
Inhæret usque inanibus.
9 Nam vita dici qui pote
Jucunda solius, sine
Vitæ fideli compare?
10 Quis vel labanti dexteram
Properet amicam tendere?
Sed dulcis æquales juvat
Fructus laborum conscios;
11 Torusque concordēs fover
Parili calore, deficit
12 Qui secubantem. Ut ingruat
Quæcunque tempestas, duo
Animis parati certiùs
Hostem retundunt: nec citò
Dirumpitur funis triplex.
13 Vis summa providentiæ
Manus hebetes Principis,
Jam pace longâ, quem piger
Rectè monentum, deprimit;
Juvenemque præfert, vivida
Cui corde virtus, infimo
Nec genere natum præterit.
14 E carcere hic ad aurea

16 *Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 5.*

Decore multo culmina
Transcendit: alius regia
De stirpe vitam inglorius
Rebus in egenis transigit.

15 Ast omnis ætas sub novo

Intenta rege gaudiis,

16 Odit priorem. Nunc favor,
Nunc fausta quæque, nec modus
Turbæ insequentum, cùm tamen
Mox mox futuri posterì
Neq; hunc probabunt Principem.

Heu spes caducas ! irritas

Contentiones ! ac nihil

Mortalium consistere !

C A P. V.

1 **U**Tcunque sacratissima
Delubra adis, gressus tuos
Circumspice, ut præsens fies.

Gustare ritus quid facer
Importet ille perperam
Cultus profano qui suum
Cuncta pietatis ad modum
Expendit, haud mente integrâ,
Sensûve, nec videt Deum
Sua improbare munera.

2 Tu nè quid ore concipe,
Vel corde præceps : sed priùs
Tecum peractum, Numine
Coram potenti, sobrius
Effare paucis, ac tuæ
Esto usque sortis conscius
Terræ jacentis incola,
Deùmque sublimem ætheris
Tenere vasti regiam,
Despicere & infima omnia.

- 3 Est nempe cura ut anxios
Inordinata, insomnio
Agitat inani: fuitiles
Sic verba multa involvere.
- 4 Tum corde rectus solvere
Nè vota differ : nam Dei
Aversa inanium preces
- 5 Constans voluntas, præferet
Vovere pigrum perfido.
- 6 Sed os coerce: nè nefas
Quod excidat, vitam gravi
Involvat ut piaculo.
Neque excubanti ad omnia
Contende, culpæ ut angelo
Quidquid sit, eleves: Dei
Moturus hoc bilem ob scelus,
Quosunque præsentem tuos
Manuum labores perdere.
- 7 Insomniorum multiplex
Ut vanitas rebus quoque,
Verbisque inanibus omnia
Referta. Sanum nil, nisi
Pio in timore Numinis
Sanctissimi acquiescere.
- 8 Nec si quis insontem opprimi,
Legesve cernat, ac loco
Sedere supremo urbium
Mentita jura: nè scelus
Ob tam nefandum protinus
Animos remittat. Nam potens
Supra potentem hunc excubat
Alius, utrisque & imperat
Major potestas, cui neque
Vis certet ulla obsistere.
- 9 Quò tot tumultus, sufficit
Si justa tellus cuilibet

16 *Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 5.*

Decore multo culmina
Transcendit: alius regia
De stirpe vitam inglorius
Rebus in egenis transigit.

15 Ast omnis ætas sub novo

Intenta rege gaudiis,

16 Odit priorem. Nunc favor,

Nunc fausta quæque, nec modus

Turbæ insequentum, cùm tamen

Mox mox futuri polteri

Neq; hunc probabunt Principem.

Heu spes caducas ! irritas

Contentiones ! ac nihil

Mortalium consistere !

C A P. V.

1 **U**Tcunque sacratissima
Delubra adis, gressus tuos
Circumspice, ut præsens fies.

Gustare ritus quid sacer

Importet ille perperam

Cultus profano qui suum

Cuncta pietatis ad modum

Expendit, haud mente integrâ,

Sensûve, nec videt Deum

Sua improbare munera.

2 Tu ne quid ore concipe,

Vel corde præceptis : sed priùs

Tecum peractum, Numine

Coram potenti, sobrius

Effare paucis, ac tuæ

Esto usque sortis conscius

Terræ jacentis incola,

Deumque sublimem ætheris

Tenere vasti regiam,

Despicere & infima omnia.

- 3 Est nempe cura ut anxios
Inordinata, insomnio
Agitat inani: fuitiles
Sic verba multa involvere.
- 4 Tum corde rectus solvere
Nè vota differ: nam Dei
Aversa inanium preces
- 5 Constans voluntas, præferet
Vovere pigrum perfido.
- 6 Sed os coerce: nè nefas
Quod excidat, vitam gravi
Involvat ut piaculo.
Neque excubanti ad omnia
Contende, culpæ ut angelo
Quidquid sit, eleves: Dei
Moturus hoc bilem ob scelus,
Quosunque præsentem tuos
Manuum labores perdere.
- 7 Insomniorum multiplex
Ut vanitas rebus quoque,
Verbisque inanibus omnia
Referta. Sanum nil, nisi
Pio in timore Numinis
Sanctissimi acquiescere.
- 8 Nec si quis insontem opprimi,
Legesve cernat, ac loco
Sedere supremo urbium
Mentita jura: nè scelus
Ob tam nefandum protinus
Animos remittat. Nam potens
Supra potentem hunc excubat
Alius, utrisque & imperat
Major potestas, cui neque
Vis ceter ulla obsistere.
- 9 Quò tot tumultus, sufficit
Si iusta tellus cuilibet

- Quantum necesse? non opes
Regum requirat; cui bene
Cultura agelli arriserit,
Fructusque profert annuos.
- 10 Sed nunquam avaros improba
Fames habendi deseret,
Quærétque semper, lumina
Ut cuique præstrinxere opum
Grandes acervi, fervido
Mentem inquietam ludere.
- 11 An possidentem copia
Ultra beabit, quàm suis
Ut spectet oculis, hoc magè
Multos vorantes, dum vigil
Incubat acervis, nescius
- 12 Dulcis soporis. Interim
Utcunque passus vernula
Operum solutus, languida
Membra explicat, toto & capit
Placidam quietem pectore.
- 13 Quin peste majore æstuant
Mortalium præcordia,
Ut sæpe perniciem in suam
Quis condat immensas opes
- 14 Partas dolore, nam dolor
Comitatur alter maximus
Sic diffuentes, ut nihil
Nato superfit, quem suæ
Columen domus eduxerat.
- 15 Nudusque vitalem ætheris
Hauserit ut auram, sic humum
Repetit parentem, nil ferens
Secum ex acervo, quem gravi
Animi tumultu aggefferat.
- 16 Heu lex iniqua, & impotens
Conatus hominum avertere,

Cap. 5. Ecclesiastæ Paraphrasi. 19

Nè sorte, quâ quisque attigit
Auram patentem, decidat.
Sed truditur dies die
Amore rerum inanium.

17 Vita ac tenebris obsita,
Vix dulce quidquam pertulit.
Omnia querelis, omnia
Angore plena, atque miseris
Contentionum fluctibus.

18 Sic varia causans, denique
Dixi hunc beatum, qui lare
Nitente vitam temperet
Modico labore, & gaudio,
Quàm longa carpat Numinis
Benignitate tempora,

19 Nec trepidat ultrâ. Næ Deus
Si cui peculium, & dedit
Usum fruendi, ut suaviter
Decurrat ætas, ceteris
Donatiorem hunc præferam.

20 Non vita queis obvolvitur
Horret pericula, undique
Favore amici Numinis
Vallatus, almo & gaudio.

C A P. V I.

1 **N**unc fata quæ passim ingruunt
Diversa multum prosequar.
Ut queisque mecum pervigil

2 Custos oberravi. Haud malum
Acerbius, si cui Deus,
Quæ magna turba contulit
Opes, honores, ac nihil
Si poscat ultrâ, deneget :
Sed cordis haud tantum, ut frui
Miser paratis audeat,

Ignotus hæc ab exteris
 Veniens ut oris, prodigus
 Liguriat: quid inanius
 Curâ hac, vel exquisitiis
 Insana ludat pectora ?

- 3 Fac ille centum liberos
 Numeret, & orbes plurimos
 Sol annuus revolverit
 Superstiti, nec adhuc bona
 Gustaret ulla, quæ sibi
 Hæc cunque vita indulgeat,
 Quin his inemoritur, neque
 Quis munus abjecto ultimum
 Parat cadaveri : huic ego
 Præferre abortum non putem

- 4 Injuriosum ; Qui venit
 Ut frivolus, sic excidit
 Mersus tenebris, nomine
 Sub sole nullo cognitus.

- 5 Non astra vidit aurea,
 Sensitve solem vivido
 Jubare emicantem: sed neque
 Peric'la vitæ expalluit
 Properantis, ac in limine
 Emarcuit tranquillius.

- 6 Par exitus mortalium
 Delibat omnia, ad locum
 Cogit & eundem: ac quid juvet
 Vixisse longa secula
 Qui læta nunquam viderit ?

- 7 Sed enim quid amplius potest
 Conatus omnis, quàm cibos
 Ut elaboret corpori;

- 8 Semper iterandos? hac nihil
 Nam parte præstat providus
 Stulto, aut inertî, qui tamen

Quæ vita poscit paucula
Natis, sibi que comparet.

- 9 At splendor ingens si domi
Res lauta ridet, pulchrius
Quàm vita cui tantùm in diem
Parvo assuetò suppetit.
Sic passim inani ut fascino
Oculos voluptas allicit
Amabili vesaniâ.

- 10 Ut cuncta verses, ad tuam
Sortem relabère, infimæ
Colone telluris, tibi
Natura legem hanc dixerat
Lucem haurienti. quid juvet
Potentiori congregi,

- 11 Quàm mentem inanem ut plurimo
Sermone prodas futilis,
Nil & reportes hinc lucri?

- 12 Quin ipse nescis quæ sequi,
Quæve fugere expedit, diu
Ut cunque vita suppetat
Inanis ista, quæ tibi
Effluit ut umbra; nec pote
Mox mox futurum quid trahat
Volucris ætas prospici.

C A P. VII.

- 1 **E** St fama suavior bona
Odore quolibet, nirens
Quo fragret unguentis coma
Perfusa delectissimis.

Hinc crebrius ob oculos dies
Summus recurrerit, die
Natali, ut omnia exitus

- 2 Depascat idem: qui sapit
His immoratur, nec epulo

Frequentior, quàm planctibus
Lugentium superuenit.

3 Moerente vultu pascitur
Animus, & assurgit, mala
Pertæsus ut tot ingruunt
Impunè passim, quæ levi
Transisse nolit gaudio.

4 Præstò est querenti, nec jocis
Intentus aures applicat;

5 Vultumque malit quamlibet
Gravem increpantum, inania
Quàm blandientis carmina.

6 Flamma ut sonore plurimò
Suggesta ahenis spinea
Exultat incassum, irritos
Crepitus ciens, neque latices
Intus calescunt: futilis
Sic risus auram verberat
Stultorum inanem evanidus.

7 Atqui hæc monentem inanitas
Me, rebus usque pervia,
Obvolvitur eadem: quatenus
Et sæpe vidi fluctibus
Calumniarum cedere
Corda sapientum, quàmlibet
Exulta, multumque obrui.

8 Cujusque ni exitus rei
Exordio præstantior
Cuncta retereret, ac spiritu
Sedatiore concitos
Ferendo quæque vincerent.

9 Nè laxa habenas pectori
Irâ intument, clanculum
Furore gliscente, intimis
Infanientum quæ lues
Affixa sub præcordiis.

- 10 Ac vana sectantum dolor
Exasperatur, aurea
Dum sec'la majorum vocant;
Suâque malorum flumina
Immanium devolvere.
Nè fortè credas pectoris
- 11 Sani has querelas. Ast opes
Si curat ullus jungere
Ritè sapientiæ, diem
Non damnat ullum, quo poli
Faciem nitentis suspicit.
- 12 Est multus argento color,
Sapientiæ multus: sed hic
Præluceat illi, quòd potis
Donare vitam cui volet.
- 13 Attende porrò Numinis
Clarissima opera, non, nefas,
Ut arte præsumas tuâ
Mutare prava quæ putas,
- 14 Normâ æquiore: sed bono
Ut perfruire; dum datur,
Dièsque declines malos.
Alternamque volvier
Sic alta mens sanxit, vices
Fecitque crebras omnium,
Curam futuri ut irritam
Mortalium retunderet.
- 15 Omnia revolvi quamdiu
Vita hæc inanis adfuit,
Vidique recti in tramite
Deficere justum sapius:
At prava sectantes, suos
Fundare gressus, & viâ
Diu malignâ insistere.
- 16 Est nempe justitiæ modus
Tenendus: & sapientiæ

Arcana si quis altiùs
Adire præsumat, stupor
Occurret ingens lumina
Audacium perstringere.

17 At devio qui in tramite
Incuriosus, ac malo
Indormit insanus, diem
Mors ante justum hunc demetit.

18 Insigne munimen, viam
Quicumque mediam cautior
Sectatus, humanas vices
Sibi subjicit, dum sobrius
Divina degustat, Dei
Timore prævio hinc & hinc
Extrema vitans noxia.

19 Justi tenacem non viri
Decem potentes, qui suæ
Urbi imperent præsentius,
Ac sola protegit omnium
Potentior sapientia.

20 At nullus unquam deligi
E gente mortali queat
Sic mente rectus undique,
Quin sæpe lapsus arduam
Veri relinquat orbitam.

21 Túque hæc volutando, memor
Sortis caducæ, tetricas
Remitte censuras, levis
Errata ferre, nè tuus
(Quod non putabas) te cliens

22 Ipsum refellat, conscium
Intus, pari quàm crimine
Alios frequens offenderis.

23 Hæc cuncta quisquam me priùs
Non ausus alter penitiùs
Haurire retrusa, ut adyta

Jam mi patere crederem
Sapientiæ: illa sed celer
Hoc fugit à me longius.

24 Heu quàm remota Numinis
Consilia summi, sensibus
Quis illa tam caligine
Demersa vastâ pervaget?

25 Quin illa potius pervia
Rerum legamus: si datur
Rimando singula assequi
Quæ recta rectis & suas
Ferre rationes; alterâ
Ac parte discere impias
Fraudes inanium, rapit
Quos cæcus error, omnium
Rerum imperitos quò lubet.

26 Hic nil ego efficacius
Muliere vividos viri
Tardare compei impetus,
Quæ morte sævâ immitior
Animas rapit, tot subdolis
Quos spirat ore casibus
Plagâsque supponit, sibi
Addicat uni ut compede
Durâ revinctos quos tener.
Hæc qui benigno Numinis
Favore summi nititur,
Ridebit, utcunque arctius
Irretiantur impii.

27 At discè quò mihi labor
Redierit omnis, dum sacri
Præses Sionis, omnia
Mecum voluto, singulis
Et immorando persequor

28 Ubi ratio exstaret, mea
Quam mens requirit. Et hîc quidem

E mille selegi viris
 Unum, fui qui nominis
 Non degener: sed feminas
 Haud inter omnes unicam
 Qualem volebam, repperi.
 29 Et fine tandem hoc restiti:
 Hominem priorem, dexterâ
 Dei potentis, pectore
 Recto creatum, & simplici,
 Ipsûmque semet plurimûm
 Ratiocinando obtundere,
 Simpléxque verum haud consequi.

CAP. VIII.

- 1 **V**Eri sagacem quis potis
 Æquare? quisvè certior
 Obscura promere? hinc decor
 Pudore mistus enitet
 Vultu modesto plurimus.
- 2 Sic os verendum Principis
 Quo sancta majestas sedet,
 Demissus observa, ut Dei
 Jurata decreta haurias.
- 3 Tum nè labora eludere
 Oculum sagacem, neu malis
 Confise nequiquam artibus
 Insiste. Quidlibet potens
 Patrare Regum dextera,
- 4 Ac verba inevitabili
 Suffulta robore personant,
 Cuiquam haud levia refellier.
- 5 Dicto audiens sed cautiùs
 Peccata vitabis, quibus
 Corda sapientum obsistere
- 6 Tempûsque, normâque omnibus
 Præscripta rebus, ordine

Docent perenni: sed sibi
Mortalis ultrò fabricat
Perplexa quisque incommoda.

7 Dum nil futura prævidens
Cuncta experitur, irritis
Conatibus, nec anxio
Ostendit ullus quo cadent
Ventura quæque sub exitu.

8 Quis ferre legem flatibus
Præsumat auræ, ut reprimat,
Laxetve dum lubet? diem
Sistatve mortis, si manum
Injecit illa? quis animos
Ad bella suggerat? ac neque
Fides malignis artibus
Poenam prementem evadere.

9 Perspecta longo proloquor
Uso prius: nec destiti
Secretiora persequi
Si quæ laterent maximo
Sub æthere. An hominum genus
Pronum imperare, nesciat
Modum nocendi cuilibet?

10 Hoc usque calle stat tamen
Securus impius, suo
Senex sepulchro & conditur,
Et tot nefanda, tot sacra
Elusa, vidi civium
Oblivione obvolvier.
Quæ maxima est inanitas.

11 Sic lenta vindicis manus
Dum scelera differt, hoc sibi
Indulget audendo, nefas
In omne propensum genus
Ab usque prima origine.

12 At ipse non, si centies

Peccatur, ultor nec manum
 Urget potentem extendere:
 Metuam bonis quin omnia
 Cessura prosperè, ut Dei
 Verenda majestas, pio
 Tremore mentes occupat.

13 Malisque contrà, queis fluet
 Inanis ætas, qualibet
 Celerior umbrâ: quòd nihil
 Pavore tanguntur Dei
 Nutu tenentis omnia.

14 Inde aliud occurrens malum
 Multam faceſſebat mihi
 Molestiam: ut justos frequens
 Haberi iniquorum loco,
 Malosque contrà, ceu bene
 Vitam ordinantes comperi.
 Quin vidi utrosque non sui
 Referre meriti præmium,
 Mecumque mirabar nihil
 Non vanitati obnoxium.

15 Quis inter hæc non efferat
 Hunc laude, vitæ qui sciat
 Florem beatæ carpere,
 Et mente purâ frustibus
 Vesci laborum, quamdiu
 Decurrat ætas, Numinis
 Concessa amici munere?

16 Hic ego tamen quid tendere
 Mens posset ultrà, cùm diu
 Noctûque somni nescios
 Homines viderem involvier
 Multo labore, exactius
 Mecum parabam expendere.

17 Omnemque mentis impetum
 In opera converti Dei,

Quæ multa; sed nefas tamen
Hoc ingeni modulo assequi,
Ut quæque concinnet, licet
Omnia revolvens omnia
Tecum fatiges. non sacra
Arcana si quis altiùs
Adiſſe præſumat, putet
Se quid profeciſſe ampliùs.

• CAP: IX.

- 1 **O**Mnia peregi ambagibus
Ut me explicarem. Quid Dei
Si ſancta continet manus
Juſti tenaces, ſi pios,
Reſ & piorum. Non tamen
Hoc clariora conſpici
Indicia amoris? at neque
Apparet odio quo malos
Juſtè excretur; cùm ferant
Succeſſum eundem ſingula,
Quæcunque candens maximo
Obvolvitur æther ambitu.
- 2 Juſtos, & injuſtos, pios,
Puros, profanos ſors manet
Æqua, ut frequens, ſic infrequens
Cultor ſacrorum, nec bonum
Diſtinguit illa ab improbo,
Puramque conſcientiam
Juratus, idem qui pavens
Retruſa cordis pandere.
- 3 Hinc cauſſa labis, dum nequit
Diſcrimen ullum cernere
Mortalium in rebus, malum
In omne præceps gens ruit
Veſana, ſenſimque ingruens
Immenſa vitiorum lues

Adhæsit altè sensibus;
 Hac quisque tandem & orbitâ
 In vinc'la mortis decidit.

- 4 Ac cui fides hac in hominum
 Contagione perfrui
 Placidâ quiete? aut æstimet
 Quis lucis usuram? hac tamen
 Cum sorte potior sit canis
 Vivens leone, belluis
 Suetio imperare, lumina
 Si sæva jam mors clauserit.

- 5 Scit namque quisquis æthere
 Vescitur aperto quæ sibi
 Calcanda restant limina,
 Mortemque nulli parcere
 At mortuus nil sensibus
 Valet, nec ullum percipit
 Fructum laboris, obrutus
 Oblivionum nubibus.

- 6 Sic penitus omnis concidit
 Vigor animorum; non amor,
 Odium nec ultra quid potest,
 Non mentis ardor; at neque
 Pars restat ulla in omnibus
 Sub hoc creatis æthere.

- 7 Quin potiùs illis, dum datur,
 Utens benigniùs, dapes,
 Uvæque succum condias
 Mentis quietæ gaudio,
 Dictantis intus res tuas
 Summo placere Numini.

- 8 Incede veste splendidâ,
 Nec, dum licet, odorem comis
 Remittat unquam spargere
 Fragrantis unguenti nitor:

- 9 Ac vive, caræ & conjugis

Indulge amori, volvitur
Quàm longa inanis hæc tibi
Concessa vita sub polo.
Hac sorte rerum nam tibi
Utcunqua trepides, haud erit
Quidquam amplius decerpere.

10 Tum quæque, recta quæ putas,
Aggredere fortiter, prius
Quàm vana imago desidis
Cogare ad Orci regiam
Non molliendam, quam neque
Clarabit ulla consili
Vis, aut labores impigri,
Doctrinæque, & sapientiæ
Torpebit omnis impetus.

11 Sed & hîc videbam crebrius
Cursu valentes; non tamen
Palmam referre: aut prælio
Redire victorem manu
Ut quisque præstaret: fere
Et providentes vivere
Rebus in egenis: ast opes
Homine ab inerti condier.
Quin sæpè ineptis gratia
Spreto sciente arriserit.
Ut tempus, & variæ vices
Sub sole versant omnia.

12 Tum turba piscium ut plagis
Capitur malignis, & parum
Cautæ volucres incidunt
In vinc'la: sic mortalium
Prævisa nulli, mors pede
Doloso in omnes irruit.

13 At inter hæc tot casibus
Perplexa quantumvis, tamen
Sapientiam adverti, mihi

Et visa multum excellere.

- 14 Exilis urbs erat, neque
 Viris abundans. Principis
 Cui fusa circum illudere
 Latè tyranni, viribus
 Confisa maximis manus.
 Jamque pavor intus (heu brevi
 Tanta aggerum molimina
 Sublata conatu!) omnium
 Turpis animos invaserat.

- 15 Hic ni repertus vir foret
 Præsentiore pectore
 Neglectus antè: at irritos
 Penitus repressit impetus,
 Patriamque virtus incluta
 Nutu in supremo liberat.

- 16 Hic ego potentem extollere
 Sapientiam, non viribus
 Domabilem: sub paupere
 Sed usque tecto ingloria
 Alget, nec aurem quis parat
 Vocem ad monentis tendere.

- 17 Ast illa leni nectare
 Mentis quietas dulciùs
 Instillat: aures quàm ferit
 Strepitus potentium, quibus
 Infana corda personant.

- 18 Sapientiæ non bellica
 Quis arma conferat sacræ
 Inefficacia: at malo
 Qui merfus errore, heu bona
 Quàm facilè perdit plurima!

C A P. X.

- 1 **U**T doctus unguentum artifex
 Odore saturo condiat:

Si quæ ex levi fortè agmine
Strepitante circum adhæserit,
Vitâmq; linquat: protinus
Putrescit intus, & gravi
Foetore totum disperit.

Vis tanta morbi; sic honor
Quicumque, virtus & sacra
Elanguet animis, paullulùm
Infaniæ ut subreperit.

2 Mens dextra sanis pectore:
At læva stultum deficit

3 Frustrâ ordientem plurima,
Prodat ut inanem infaniam.

4 Te si qua tentet avidior
Rerum cupido, nè tamen
Nè tuta deseras, quibus
Assuetus antè, ac sanior
Compesce tumidos spiritus,
Ut gravia declines mala.

5 Tum quis potentem sub polo
Non cuncta credat, ut cadunt,
Opes, honores, spargere;

6 Dum cernis insanum altiùs
Caput efferentem, inglorium
Sedere fortem pectore?

7 Quàm sæpe vidi, qui priùs
Viles ministri, mox equis
Tolli superbos, maxima
Turba in clientum; Principes
Et forte versâ, lumine
Humi rejecto incedere!

8 At fallitur quisquis malæ
Confidit arti, Si scrobem
Fodit dolosam, corruet
Huc primus. Illum & diruet
Qui septa vicini, latens

34 *Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 10.*

Coluber ruinis impetet.

- 9 Omnia periculis obsita,
Omnia labore : transferat
Quicumque moles, pondere
Lapidum fatigatur, suo
Quisque & periculo robora
Instat bipenni findere.
- 10 At hic retulo si paret
Secare ferro, nec aciem
Utramque terget, quamlibet
Ingeminet ictum, & arduus
Operi ingemiscat; vix tamen
Proficiet, ars sed porriget
In rebus anxiis opem,
Quique sapiet præsentior
Damna reparabit quælibet.
- 11 Neglecta si non torpeat
Vis ingeni: at nil ceteris
Arcana doctus murmura
Præstat, tacentem perfidus
Si dente serpens strinxerit.
- 12 Verba sapientum profluunt
Mellita ab ore: at futilis
Garritus insanum arguit,
- 13 Stultè ordientem, ut exitu
Inaniore desinat.
- 14 Neque minus ille quidlibet
Sermone frustra plurimo
Aggreditur. At fas nemini
Prænosse ventura, nec habet
Mortalis hæc unde hauriat.
- 15 Labore pariter irritò
Insanus idem, cum modum
Servare vitæ nesciat,
Noctes diésque inæstuat.
- 16 Heu! misera regna, queis puer

Dat jura, summi & Principes
Manè epula tractant, ac jocis
Ignava condunt tempora.

17 Sed terra floret, dum præest
Quem laus parentum exulcit
Præclara : non sub hoc caput
Gulæ minister exerat :
At pura virtus, & cibum
Vires soventem sumere.

18 Quàm firma contignatio
Assurgat ædium, manus
Si possidentis torpeant,
Sensim labascit, & imbribus
Hiscit inimicis undique.

19 Dum quisque præfert gaudiis
Immergier mero, & jocis
Addictus, & pecuniæ
Humana parent omnia.

20 At inter hæc nè Principem,
Rerum & potentes carpere,
Vel mente tacitâ, dum tuo
Lates cubili, absque arbitro
Præsume: nè prætervolans
Avis imprecantem deferat,
Et prodat incautum, tuum
Quam nesciebas in caput
Volucre pennâ elabier.

C A P. XI.

1 **I**Nsiste nil minùs bono
Largus in egenos, alveo
Panémque qui præterfluit
Committe, longa quem tibi
Denum reportabit dies
Non absque largo fœnore.

2 Effunde abundè quod tua

36 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 11.

Offert facultas, & manus
Pateat adhuc, ac præripe
Occasiones, dum licet,
Bene faciendi: Nam mala
Non cuncta nôsti, quæ pede
Properante terras permeant.

3 Suspice patentis ætheris
Facies benigna, ut nubibus
Distenta, largis inbribus
Operum labores recreet
Sinu refuso. Tum plagam
Quicumque ad Austri decidat
Notiæ truncus, non potis
Prolapsus ultra assurgere.

4 At omnia incusat, manus
Cui lenta torpet: non seret
Ut hæret anxius, notans
Ventos, & imbrium timens
Semper fragores, nec metet.

5 Non ipse nôsti spiritus
Unde animet ossa, maximo
Formata mirac'lo foveat
Quæ foeta matrix: sic Deus
Non cetera capis quæ facit,
Non mista magno ut corpori
Mens alma verlet omnia.

6 Te sole primo, te juvet
Vergente in umbras, semina
Mandare sulcis, nescium
Utrum hoc, an hoc generosius
Surget in aristas, an pares
Utrumque messes proferet.

7 Lux dulcis, ac jubare aureo
Nil gratius solis, oculos
Quod recreat, vitam & facit

8 Suavem, dies si plurimos

Quis cernat: ille aſt ut memor
Componet adverſis bona
Ut quæque perpeſſus: nihil
Non judicabit maximâ
Inanitate involvier.

C A P. XII.

- 1 **V**Itæ ſed indulge, decor
Dum floret, ætate integrâ,
Lætusque properantem bonis
Satia juventam, cor tibi
Utcunque dictat, nec oculis
Quæ grata ſubtrahe: at memor
Hæc inter eſto judicis
Ut ante ſiſtendus Dei
Clarum tribunal, ſingula
Qui pendet æquo examine.
- 2 Bilémque remove pectore,
Neque cruciare ſingulis
Nimiùm immorando: labitur
Inanis ætas, ut prior
Vix nota puero: ſic ſequens
Utcunque matura effluet.
- 3 Primis ab annis ſed Dei
Imbibe timorem, qui manu
Te finxit artiſice, priùs
Quàm te ſeneſtus improba
Deprendat, atque ad omnia
Quæ grata quondam naufees.
- 4 Sol antequam tibi aureus
Caliget, atque argentea
Luna, vigilésque ſiderum
Globi nitorem ſubtrahant,
Et nigra nubes imbribus
Denſata, ſurgat undique
Convexa ſupera offundere.

38 Ecclesiastæ *Paraphrasis*. Cap. 12.

- 5 Quàm membra, queis compaginis
 Stat cura totius, gravi
 Tremore sensim elangueant,
 Custode deserta ut domus
 Dilabitur : tum crurium
 Viror remittat: ac neque
 Sufficiat ultra dentium
 Vix numerus hærens, tundere
 Ingesta; cara & lumina
 Jam sentias tenebrescere.
- 6 Tum labra claudendo sonus
 Frustratur effoetum, molâ
 Versante nequicquam: obstupet,
 Simul avis arboris comam
 Dimovit errans: fit modos
 Hebes ad omnes, quâmlibet
 Placentis olim carminis.
- 7 Casumque ab alto, nec minùs
 Depressa formidat, viâ
 Non tutus ullâ: tum coma
 Florere, fit caro & sibi
 Ignava pondus; & vigor
 Ille omnis expleri inscius,
 Tandem fatiscit. Nam domum
 Jam migrat æternam, & frequens
 Hunc turba circum munera
 Properat suprema solvere.
- 8 Sed antè disce Numinis
 Reverentiâ, quàm diffluat
 Liquor medullæ argenteus,
 Ac vita cordis capsulâ
 Erumpat aureâ; antequam
 Et testa rumpatur supra
 Fontem effluentem, dum suos
 Revolvitur in orbes rota,
 Haud apta rursus tendier

Puteo liquorem ut hauriat.

- 9 Tum pulvis in terram redit
Primam parentem; spiritus
Afflatus à Deo, suam
Revolvitur ad originem.

- 10 Inania hîc, inania
Iterabat ille regius
Antistes omnia, ac nihil
Consistere usquam, ceteris

- 11 Hoc doctior mortalibus
Quòd vana sciret omnia.

Hinc ille veri insistere
Populos docebat tramite
Ab ore pendentes sacro,
Reclusa rerum, dum prius
Peracta secum, examine
Promit profundo plurima.

- 12 Sic singulis expendere
Quæ sensa mentibus forent
Perstabat, hinc ut posteris
Quæ veriora ex ordine,
Stylo & decente traderet.

- 13 Sermo sapientum spicula
Infigit altè mentibus,
Atque residues exuscitat.
Summusque consiliis viros
Præfecit Arbiter, quibus
Dedit ora junctim solvere,
Legesq; sanctas condere,
Quæ, clavus ut adamantinus
Defixus alto vertici,
Perstent inevitabiles.

- 14 Hinc tu nec ultra inquirere
Præsume, fili, cùm modus
Haud ullus unquam maximo
Librorum acervo, nec lucri

40 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 11

Aliud reportes, quàm frequens
Ut cura sensus torqueat.

At vita jam mortalium
15 Quo volvat omnis cardine,
Cui quisque perstet muneri,
Audita dudum. Maximum
Venerare Numen, & pius

16 Capeffe iussa: Nam nihî
Latère quem pote arbiter,
Expendet æquo examine
Nefanda, fandâque omnia.

F I N I S.

*Paraphrasis hæc Ecclesiastis Salomonis,
carmine Iambico expressa per Vi-
vianum, utiliter imprimi, &
publicari potest.*

12 EPITHALAMIA
SACRA,
SEU
CANTICUM
SOLOMONIS
metrica Metaphrasi
donatum.

Accedunt
EPICRAMMATA SACRA,
Seu
Carmina in Anniversariis Ecclesiæ
Festis composita
Per
J. D. Cantabrigiensem.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

42... 355

HONORATISSIMO
AC
NOBILISSIMO
DOMINO,

ANTONIO,

Comiti Cantii, Domino

*Hastings, Weisford, & Do-
mino Grey de Ruthin.*

Honoratissime Comes, Charis-
sime Domine, flos surgentis,
& refflorescentis Nobilitatis,

*Redo ego non defuturos, qui di-
cant, me hâc Dedicatione meo
ipsius potius quàm tuo honori
velificatum, qui tenui adeò &
levidenfi Opusculo tam illustre nomen præ-
fixerim. Et verum sanè dicant, modò & id
unà*

unà fateantur, me hoc etiam prætereà, im
præcipuè & inprimis spectâsse, ut publicum
aliquod extaret intimi mei erga te amoris
summæque observantiæ pignus ac monumen
tum. Pertinacem tuam in studiis diligentiam,
progressum in literis & disciplinis libera
ralibus non vulgarem, insignem morum sua
vitatem & candorem, prudentiam supra an
nos, & (quod plus est) pietatem eximiam, assi
duitatem in cultu diuino, publicisq; Ecclesi
æ precibus in sacello singularè, quâ potissimùm
aliis exemplo præis, & veluti gemma in ho
(ut ita dicam) annulo Collegii nostri cate
ris omnibus præluces atque præfulges: hæc
& huiusmodi loquantur alii; ego non sic la
dam frontis tuæ teneritudinem, nec pudor
& modestiæ tuæ has machinas admovebo
eoque minùs, nè fortè, si meritissimas tuas
laudes deprædicare velim, videar & mihi
etiam nonnihil tribuere, qui tam egregiæ spe
& indolis & nobilitatis surculum fidei &
culturæ meæ commissum habeam & commen
datum. Tantum est, Nobilissime Domine.
Sacra hæc Poematia, Epithalamia scilicet
quæ transtuli, & Epigrammata quæ compo
sui.

im sui, utraque sanè jam olim juvenis, tibi utiq;
cum prætecto juveni, principi juventutis Aca-
demica consecrare, tuoque Honoratissimo no-
mini inscribere volui; ut, si genium habet
hic liber, longum victurus, (quod auguror
certè & spero) apud posteros etiam index &
testis sit, quàm arctè & religiosè fuerit

Honori tuo omni amoris & obsequii

nexu mancipatus,

Jacobus Duport.

EPITHALAMIA SACRA,

Sive

Canticum *SOLOMONIS*
metricâ Metaphrasi
donatum.

vers.

C A P. I.

HÆc ea sunt toto celeberrima Cantica libro,
Myſticus ambigui vel Solomonis Hymen.
Oſcula mî jungat, plenôque infigat ab ore,
Namque tuus vino præſtat amœnus amor.
Quàm tibi ſuavis odor, ſpirans myrothecia tota !
Unguenta ut redolent, dulcis amice, tua !
Tale tuum nomen, qualis de pyxide fuſi
Spargitur unguenti ſuaveolentis odor.
Ergo puellarum tu lux, tu ſola voluptas,
Virgineique amor es, deliciæque chori.
Attrahe me, grefſu te non dubitante ſequemur,
Parentes ductu, nec mora, quæque tuo:
In thalamos Rex ipſe ſuos me duxit amanter;
Noſtra ſalus tecum, gaudia noſtra manent:
Pluſquam vina tuos meminiffe juvabit amores:
Hæret in amplexu ſancta caterva tuo.
Nigra quidem, fateor, ſum, eadem tamen ipſa decora,
O germana cohors, quam fovet alma Salem.
Is color in facie, qualis tentoria tingit
Cedrea, ambuſtas ſole Arabûmve domos:

D

Is

- Is decor in vultu, quali Solomonis in aula
Fulgere cortinæ, pictæque vela solent.
- 6 Nigra mihi cutis est, oculos avertite vestros,
Me solare suo torruit igne jubar.
Hei mihi, quod fratrum sensi fera corda meorum,
Qui vineta mihi nempe colenda dabant;
Cum tamen ipsa meas vidi sterilefcere vites,
Squaluit & dominâ vinea cassâ suâ.
- 7 Dic age, chare, precor (miserescere rogantis amicæ)
Dic ubi, chare, tuum pascis, amice, gregem:
Dic mihi, qua medios soles, qua fallis in umbra,
Nè ferar in comites devia fortè tuos.
- 8 Si nescis, formosa, gregum vestigia serves,
Et secus attegias coge, puella, pecus.
- 9 Te Pharaonis equis similem, mea Vita, putavi:
10 Gemmis formosæ sunt tibi, Nympha, genæ,
De niveo pendent lasciva monilia collo,
Inque sinus gaudent labier usque tuos.
- 11 Aurea mox pulchras cinget tibi fimbria vestes,
Argenteis bullis fiet & illa gravis.
- 12 Dum Rex discubuir, misit mea nardus odores.
- 13 Fasciculus myrrhæ naribus ille meis.
Ergò etiam nostris placidè requiescet in ulnis,
Non intermisso ritè sopore fruens.
- 14 Cyprius Engediana inter vineta racemus
Qualis odoratu, sic mihi Charus olet.
- 15 En quàm formosa es, mea candida, quàmq; decora
Quàmque columbinis dulcè nites oculis!
- 16 Tu quoque formosus, mi candide, túque decorus;
Quinetiam vernat noster, amice, torus.
- 17 Cedrina tigna domûs nostræ, & laquearia tecti
Abiete de secta sunt nitidæque trabes.

C A P II,

- 1 I Pse sum campi rosa, liliúmque
- 2 I Vallis; En ! inter reliquas sorores;
Lilium spinas velut inter atras,
Chara refulges.
- 3 Arbores inter velut alta malus,
Sic meus charus micat inter omnes
Filios; ejus placida sub umbra
Tuta refedi.
- 4 Illius fructus mihi dulcis; Ille
Duxit ad festum me, & amoena vini;
Méque vexillo interea pudici
Texit Amoris.
- 5 Fulciar malis, recreer lagenis :
Languidum multo mihi cor amore.
- 6 Læva subsidit capiti meo, com-
plexaque dextra est:
- 7 Oro vos, Nymphæ, soboles Sionis,
Capreas & per, per & hinnulos, nè
Corculum somno prius exciteris,
Quàm lubet ipsi.
- 8 Vox mei chari, super (ecce !) montes
Et super colles saliente gressu
Advolat charus mihi per salebras,
Et juga summa.
- 9 Capreæque instar celer hinnulique;
Ecce post murum later ille nostrum,
Pérquè cancellos micat, è fenestra
Prospicit alté.
- 10 Tum meus charus mihi, Surge, dixit;
Et veni, dilecta, columba, pulchra,
Solvitur brumæ rigor, & nivalis
Transiit imber.

- 12 Jam vigent flores, aviúmque cantus;
En adest teinpus minuritionis,
Turturis vox & resonat per oras
Undíque nostras.
- 13 Ficus en-grossos parit, alma vitis
Dulce quid prægñans olet: ergò surge,
Et veni, dilecta, columba, pulchra,
Quid, mea, differs?
- 14 Quæ sub oculis habitas columba
Rupium clivis, faciem tuámque
Rimer, & vocem capiam; hæc süavis,
Illa decora.
- 15 Parvulas illas, teneris nocivas
Vitibus (vites onerantur uvis)
Parvulas illas mihi, noxiásque
Prendite vulpes.
- 16 En meus charus meus est, & ipsa
Sum mei (sic nempe reciprocatur
Mutuo nodo) meus est, & inter
Lilia pascit.
- 17 Dum dies atras fuget ortus umbras,
Chare mi, cura redeas: sed instar
Hinnuli sis, aut capreæ, Betheræ in
Montibus altis.

C A P. III.

- 1 **P**Ernox in viduo dum jacui toro,
Quæsi vi, heu, animæ dimidium meæ;
Quæsi vi misera, at nullibi repperi.
- 2 Surgam nunc, & amasium
Quæram sollicitè, compita circuens,
Et totâ plateas urbe perambulans;
Nusquam non petii, nullibi repperi.
- 3 Casu me vigilum vaga

Cap. 3. *Epithalamia Sacra.*

5

- Deprendere cohors, quos avidè rogo,
Vidissentne meum forsàn amasium.
- 4 Nec longè vigiles præterii priùs
Quàm charum reperi meum.
Tunc illum arripui, amplexa tenaciter,
Amplexúque avido fortiter occupans,
Perduxi patrios protinus ad lares,
Et matris thalamum meæ.
- 5 At vos, ô Solymæ dulcia pignora,
Adjuro capreas per, per & hinnulos,
Invito requiem nè placidam meo
Abrumpatis amasio.
- 6 Quænam hæc fumifera consimilis trabi
Deserto egrediens, turæque olentia
Et myrrhæ lacrymas spirat, & omnia
Mercatoris aromata?
- 7 En lectum egregium, qui Solomonis est
Illum nobilium turba satellitum,
Ter viceni homines undique muniunt
De magnatibus Israel:
- 8 Omnes armigeri, viribus inclyti,
Succincti gladio quisque super femur,
Nocturnus dominum nè moveat timor.
- 9 Currum magnificum sibi
Confecit Solomon de Libani cedris:
- 10 Argento è nitido fulcra micantia,
Auro de rutilo magnificum solum,
Tectam purpureum fuit:
Partem Rex mediam stravit amoribus,
Vobis, ô Solymæ dulcia pignora;
- 11 Quin prodite nurus ergo Sionia,
Et spectate avidæ, simul
Regem ipsum Solomona, & diademate
Quali ornarit eum chara parens die
Sacro, quo sua sponsalia filius
Læto corde peregerat.

C A P. IV.

- 1 **P**ulchra es, deliciae meae, puella,
 Pulchra es; turgiduli velut columbae
 Comarum è medio nitent ocelli:
 Capilli tibi sunt velut capellae
 Jugo de Gileadis emicantes.
- 2 At dentes ovium gregi tenello
 Tonfarum modò, consumillimi stant,
 Quae lotae bene rivulos relinquunt:
 Quarum quaeque suos parit gemellos,
 Nec curam domini fefellit ulla.
- 3 Instar coccinei labella fili
 Perbellè rubeo nitent colore;
 Sermones adeò tui venusti.
 Granati quasi fragmen ecce mali
 Splendent tempora pulchra per capillos.
- 4 Stat cervix similis Davidis arcis,
 Unde ancilia mille, mille peltae
 Appendent, clypei virum potentum.
- 5 Necnon & geminae tibi papillae
 Assurgunt capreae velut gemellae
 Pascentes super arva liliorum.
- 6 Donec lux oriens fugarit umbras,
 Montem suaveolentem adibo myrrhae,
 Collem suaveolentem adibo thuris.
- 7 Pulchra es, deliciae meae, puella,
 Tota es candida, tota labis expers.
- 8 Veni de Libano, puella, mecum,
 Mecum de Libano veni, puella,
 Celsis despice de jugis Amani,
 Et de verticibus Seniris alti,
 Hermonisque sacri jugis amoenis,
 Fulvorumque cubilibus leonum,
 Pardorum quoque montibus ferorum.
- 9 Inflammasti animam mihi misello,

- O germana, eadémque chara conjux,
 Cor in pectore faucium dedisti
 Uno (proh dolor!) è tuis ocellis,
 Uno, candida, torquium tuorum,
 Pendentùm niveo, puella, collo.
- 10 Quàm pulcher tuus est amor (meum cor)
 Quàm vino potiórque gratiórque,
 O dilecta soror, pudica conjux!
 Unguentorum & odor bonus tuorum
 O quàm vincit aromata universa!
- 11 Merum mel liquidum, favúmque mellis
 Distillant tua, corculum, labella.
 Mel cum lacte tuæ subesse linguæ
 Videntur, neque vestium tuarum
 Odores Libano minùs suaves.
- 12 Vallatus mea nympha sicut hortus,
 Tanquam fonticulus vel obferatus,
 Interclusæ rivulis scatebra.
- 13 Sunt pomaria fructibus referta,
 Plantæ & frugiferae tuis in hortis,
 Malorúmque propago Punicorum,
 Pomorum paradísus, atque frugum,
 Et cypri redolentis atque nardi.
- 14 Cum nardo crocus, atque cinnamomum
 Crescit, cum calamo, omnibúsq; plantis
 Thuris, myrrhæ, aloes, aromatumque.
- 15 Fons hortenſis ibi perennè manans,
 Ibi & flumen aquæ scaturientis,
 Rivi & de Libano fluentis undæ.
- 16 Surgas, ô Borea, & serenus adſis,
 Aſſurgas, Note, mollicérque ſpires,
 Et te ſtante meus virescat hortus:
 Aſpires, ut aromatum meorum
 Veſtro munere meſſis ampla fiat.
 Dilectus veniat ſuos in hortos,
 Et fructus comedat ſuos ſuaves.

CAP. V.

- 1 **I** Pse meos tandem veni opportunus in hortos,
 O sponsaque & soror mea:
 Stillantem lacrymas myrrham legi (ecce) meorum
 Cum messe grata aromatum.
 Vina bibi cum lacte, favum cum melle comedi,
 Quam dapilè gulam fovens.
 Eia agite, ô socii, comitésque, bibatis, amici,
 Imò bibatis strenuè.
- 2 Dormio; sed vigilat mihi cor: Quæ verberat aures,
 Amasii vox est mei.
 Qui stat præ foribus pulsans, clamansque, Reclude,
 Reclude jam fores mihi.
 O soror, ô dilecta veni; quid pulchra moraris?
 Quid usquè differs, candida?
 Repletur mihi rore caput, noctisque vapore
 Guttisque cinnini madent.
- 3 Quî liceat positas iterum mihi sumere vestes?
 Foedare vel lotos pedes?
- 4 Et tum fortè mei manus insinuârat amici
 Intra foramen ostii.
 Incaluère mihi subito mox viscera motu,
 Amasii vidi ut manum.
- 5 Tunc & surrexi properè, miserata rogantem,
 Illi ut recluderem fores.
 Dùmque seram tetigi, super ipsa manubria myrrhâ
 Manare coeperunt statim
 Rorantes digiti, staten & suaveolentem
 Stillare liquidam manus.
- 6 Illius ad vocem (clam se subduxerat ille)
 Mihi labârunt spiritus.
 Quæsitus multùm, nusquam tamen ille repertus,
 Vocem vocatus nec dedit.
- 7 Interea vigiles, urbis qui compita lustrant,
 Me deprehenderunt vagam.

Tunc

- Tunc etiam plagas, & sævis vulnera dextris
 Mihi dedêrunt barbarè,
 Nil moti formâ, nec adhuc juvenilibus annis.
 Custôsq; mœnium cohors
- 8 Me denudârunt peplo. Vos, alma propago,
 Oro, Sionis filiæ,
 Dicatis nostro, siquâ videatis, amico,
 Amore me languescere
- 9 An tuus ergo procos excellit amasius omnes,
 O Virginum pulcherrima?
 Estne tuus charus charo præstantior omni,
 Quòd acriter nos sic mones?
- 10 Candidus, & rubidus meus est dilectus, amicæ,
 Et primipilus millium.
- 11 Huic caput obryzo simile est, densique capilli,
 Cirrique, ceu corvus, nigri.
- 12 Sunt oculi, quales, en, cernimus esse columbis
 Puros aquarum ad rivulos:
 Pulchelli, nitidi, loti quasi lacte fuissent,
 Ità albicant bellè siri.
- 13 Tum genæ odoriferi similes sunt floribus horti,
 Vel areis aromatum.
 Pulchra labella velut florentia lilia, myrrham
 Süavè distillantia.
- 14 Sûntque manus, veluti Berylli umbone corusco
 Aurei nitentes annuli.
 Venter ebur candens sapphiris undique cinctum
 Et obsitum splendentibus.
- 15 Marmoreas referunt, er, crura erecta columnas,
 Quibus bases sunt aureæ.
 Vultus ei ut Libanus, cedro præstantior omni,
 Quæcunque & illic nascitur.
- 16 Os purus putus dulcor; dulcissimus ipse,
 Et totus est amabilis.
 Mellilus hic meus est, hic cor, hic sola voluptas:
 Hunc quæro, filiæ Salem.

CAP. VI.

- 1 **Q**uò loci charus tuus hinc abivit?
Aut ubi liquit tua te voluptas?
Pulchra, dic nobis, ut eum queamus
Visere tecum.
- 2 In suum descendit amicus hortum,
Quâ vigent fructus, ubi aromatùmque
Arex; ut latos epulans per hortos
Lilia carpat.
- 3 Ipsa sum chari, paritèrque charus
Est meus; (sic nempe reciprocatur
Mutuo nodo) meus est, & inter
Lilia pascit.
- 4 Ecce formosa es, mea Nympha, Tirzæ
Instar, ac instar Solymæ decora,
Fronte terrorem geris, ut phalanges
Signa ferentes.
- 5 Splendidos à me retrahas ocellos,
Nam meum pectus malè fascinarunt.
Sunt tui crines quasi grex caprarum
De Gileade.
- 6 Albicant dentes, ut oves lavacro
Nuper egressæ, gravidæ gemellis
Singulæ, nec dum sterilescit ulla
De grege toto.
- 7 Punici fragmen velut ecce mali,
Sic odoratos tua per capillos
Pérque cincinnos bene tortuosos
Tempora fulgent.
- 8 Sùntque Reginæ comites amicæ
Sexies denæ tibi, pulchra virgo,
Octies denæ quoque concubinæ, &
Mille puellæ.

Cap. 6. *Epithalamia Sacra.*

II

- 9 Una dilecta est mea, suaviúmque,
Matris una, ac unica, sola cura,
Et salus, & deliciae, & voluptas
Illa parentis.
Quam simul castæ aspicerent puellæ,
Prædicârunt unanimes beatam,
Immò Reginae quoque pallacæque
Concelebrârunt.
- 10 Quænam ut Aurora hæc oriens refulget,
Pulchrior Lunâ, superânsque Solem
Gloriâ, hæc tam terrificâ ut tremendis
Agmina signis?
- 11 Hortulum intravi nucibus refertum,
Vallium fruges cupiens videre, an
Floreat vitis mea, germinetve
Punica malus.
- 12 Mox repentino cor amoris æstro
Percitum; & raptam me inopina sensi,
Fervidis ac si veherer quadrigis
Amminadabi.
- 13 Quin redi, formosa, redi, puella,
Quin redi mox, O Sulamitis alma;
Ut tuo aspectu propiùs fruamur.
Quid Sulamitis,
En, habet spêve hæc, oculisve dignum,
Quòd flagratis sic studio videndi?
Prælio binas acies paratas
Ordine pulchro.

CAP. VII.

- 1 **O** Clara Regis progenies, tui
Quàm sunt decori calceolis pedes!
Gemmæ ut nitentes arte sculptæ
Articuli femorum tuorum.

- 2 Crateris instar sanguine succidæ
 Uvæ repleti, & purpureo mero,
 Pulchri, globosi, ventre turget
 E medio tuus umbilicus.
 Ventérque farris congeriem refert
 Obsessam amœnis undique lilis.
- 3 Nec non tuæ binæ papillæ,
 Consimiles capreis gemellis.
- 4 Cervix adinstar turris eburnæ;
 Hesbonis ut piscinæ oculi tui,
 Bathrabbicam ad portam fluentes.
 Stat Libani velut alta turris
 Nasus, Damasco quæ supereminet.
- 5 Carmelus ut mons, aut quasi coccinum,
 Caput decorum, tum capilli
 Purpureo rutilant nitore.
 In ambulacris formæ inhians tuæ
 Rex, ceu ligatus compede permanet.
- 6 Quàm pulchra, quàm jucunda, bella,
 Aptæque deliciis, amica, es!
- 7 Quali staturâ palma viget, viges;
 Mammæ racemis sunt similes tuæ.
- 8 Ascendere in palmam volebam,
 Prendere frugiferósque ramos.
 Erunt racemis & similes tuæ
 Binæ papillæ, (ut ritè sororiant !)
 Spirabit & nasus sua ves,
 Mala quibus redolent, odores.
- 9 Tuum palatum ut vinum erit optimum
 Charo meo aptum, quod placidè fluens
 Permulcet os, & dormientium
 Prolicit è labiis loquelam.
- 10 En ipsa Chari delictum mei,
 Una omnium illi & meta cupidinum.
- 11 Petamus agros, inque villis
 Noctem, age, Lux mea, transigamus.

- 12 Et vineas mox manè videbimus,
An fortè grato palmite floreat
Fœcunda vitis, pampinúsve
Parturiat teneros racemos;
Malúsve tandem Punica germinet.
Illic amoris delicias mei
Tibi profundam, gratiásque.
- 13 Mandragoræ placidos odores
Halant; abundè & pro foribus meis
Sunt poma, fructúsq; omne genus mihi,
Sunt & novi, sunt & vetulti,
Quos pariter tibi, Chare, servo.

C A P . V I I I .

- 1 **O** Si frater uti meus fuisses,
Meæ qui ubera lactuit parentis !
Tum te, mellile mi, deoscularer
Extra repperiens, vel absque probro,
Ut nequis malus invidere possit
Jucundas mihi basiationes.
- 2 Tibi me comitem darem, meæque
In conclavia ducerem parentis,
Quæ me consiliis suis juvaret;
Fragrantem tibi murrhinam propinans.
Miscerem in pateris aromatiten,
Malorum latices Apyrinorum:
- 3 Læva ejus capiti meo subesset,
Me circumdaret illiúsque dextra.
- 4 Oro vosego, feminæ Sionis,
Ut nè, delicias meas, amicum
Excussio malè palpebris sopore
Priùs quàm velit ipse suscitetis.
- 5 Quænam hæc egregiæ puella formæ,
Eremo egrediens, amasiíque
Innitens gremio sui? sub umbra
Mali te arboris ipse suscitavi:

- Enixa est ibi te parens; ibique
Est experta puerperâ dolores.
- 6 Cordi me adde tuo, velut sigillum,
Ut signacula brachio tuoque.
Fortis nempe amor est, potens cupido;
Nec mors fortior est, potentiôrve;
Nec vis est minor æmulationis,
Ipsum quâ neq; durius sepulcrum:
Candentes alit igneasq; prunas,
Suo pectore suggerente flammâs.
- 7 Nullo diluvio potest aquarum,
Nullis viribus ingruentis undæ
Restingui vehemens amoris ardor.
Venalem cave nè putes amorem;
Si cunctas dederis opes, ut illum
Lucrari poteris, nihil valebis,
Cónscisces tibi probra, non amorem.
- 8 Habemus quoque parvulam sororem;
Est germana, sed (ô pudor !) vel illa
Quavis pejor Amazone, absque mammis;
Est nobis tamen: & quid huic sorori,
Ejus quando aderit dies, agemus ?
- 9 Murus si fuerit, palatium illi
Argento è nitido superstruemus ;
Quòd si janua, muniemus illam
Ornantes tabulis, cedroque pulchrâ.
- 10 Murus certè ego sum, meæque mamme
Ceuturres: favor hinc, amorque nobis;
Coepi & charior esse, gratiôrque.
- 11 Inter pingua Balamonis arva
Vineam Solomon habebat olim;
Et custodibus elocabat illam,
Paciscens pretium annuos ob usus,
Mille ut penderet ergò quisque nummos.
- 12 Coram me mea vinea; indè mille
Debentur, Solomon, tibi quotannis,

Et custodibus illius ducenti.

- 13 At ô quæ incolis hortulos amœnos,
Attendant tibi cùm tuæ sodales,
Mellitàmque tuam hauriant loquelam,
Vocem audire tuam & mihi licebit ?
- 14 Festines precor, advoles, amice,
Velox ut caprea, hinnulúsve, odora
Transcurrens juga, aromatúmque montes.

FINIS.

EPIGRAMMATA
S A C R A .

Seu,
Carmina in Anniversariis
ECCLESIAE FESTIS
composita,

Per
J. D. Cantabrigiensem.

CANTABRIGIAE:
Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiae Typographi.
Anno Dom. 1662.

E

ETIGRAMMATA

SACRA

1672

Comitia in Anniversariis

ECCLÆSIÆ PÆSTIS

composita,

Per

J. D. Cambridge.

CANTABRIGIÆ

Typis Johannis Stiles, Typographi

Assensu Typographi

Anno Domini 1672.

E

Epigrammata Sacra,

Seu,

Carmina in Anniversariis
Ecclesiæ Festis
composita.

In Festo *Circumcisionis Christi*,
Calend. *Jan.*!

Cur hæc, Jane, tuis celebrantur festa calendis?
Cum circumciso quid tibi, Jane bisrons?
Jani instar Christus retrò spectavit, & antè:
Hinc circumcissus, tinctus & indè fuit.

Aliud.

Vertitur en Jani cardo, caudàmque remordet
Symbolicus serpens, & novus annus init;
Cum Deus assumptæ carnis præputia ponit;
Aniquus serpens scilicet ista videt,
Et fremit, & Christo pro nobis talia passo
Ringitur, & sese macerat invidiâ.

In Festo *Epiphaniæ.*

MYrrham Homini, pia tura Deo, Regi insuper aurû
Perse, (Arabésne?) Magi tres tria dona ferunt.
Ex Oriente adsunt, Orientis numen adorant:
Omne bonum nobis ex Oriente venit.

Parebit sapiens, & non dominabitur astris,
Ad Christum ducit si nova stella Magos.

Aliud.

Tres Reges vulgò & Sapientes Stella vocatos
Perduxit trinos ex Oriente Magos, (drant!
Infantem ut colerent. Christo quàm hæc omnia qua-
Quàm propè qui colitur, quique colit similes!
Christus nempe *Oriens, Stella, & sapientia Patris,*
Denique *Rex regum,*, & de *Tribus* unus erut.

*In Festo Hypapantes, sive Purificationis
B. V. Mariæ.*

L Ex illibatum *Mosaica* postulat agnum,
Femina cùm à partu purificanda venit:
Christipera his Virgo parcebat sumptibus: Infans
Scilicet, in templum quem tulit, agnus erat.
Obtulit at geminas patrio de more columbas,
(Lex etenim hoc donum pauperis esse jubet)
Séqu; suumq; dedit puerum; nam mater, & infans,
Ambo columbinâ simplicitate pares.

Aliud.

Obviam fit Domino, Templo dum sistitur infans,
Anna annosa simul cum *Simeone* sene.
† *Gratia & Obsequium* pariter sibi facta Deoque
Obvia; quàm felix hæc *Hypapanta* fuit!

† Ità sonant Hebr. *Anna & Simeon.*

In Festo S. Matthiæ Apostoli.

Implet Apostolicam fors quali herœ catervam!
Nec mirum, hanc urnam cùm movet ipse Deus.
For-

Fortuna amissos reparâsse videtur ocellos,
Matthiâ Clerum suscipiente suum.
Clerus sorte datus divina hinc jure vocetur,
 Cujus *Matthias* prodromus, *Ordo* sacer.

In Festo *Annuntiationis B. V. Mariæ.*

E Va parens lamia (heu!) malo fiebat edendo,
 Edendoque bono *Diva Mariæ* fuit.
 Angelus hoc *Mariæ* prædixit: scilicet *Eva*,
 Si transponatur littera, fiet *Ave*.
 Littera transposita est, occidens Littera Legis,
 Inque Evangelium Lex abit, *Eva* in *Ave*.

Aliud.

Floris ab olfactu prægnans Saturnia fertur
 Sic Martem peperisse suum, Jovis æmula, nullo
 Conjugis auxilio, nec opem dignata virilem.
 Sic Maria Angelico postquam sermone resecta est,
 Hauserat & suaves verbi cœlestis odores,
 (Spiritus ut fuerit promissi seminis author,
 Hinc fore perpetuâ florem de stirpe Davidis,
 Sharonisque rosam, quam spinæ aliquando coronent,
 Albentem vitâque rosam, leihóque rubentem:)
 Facta fuit mater, teneroque in flore juventæ
 Nullos passa toros, & virginitatis in ipso
 Flore, suum peperit miranda puerpera Jesum.
 Quem, quia tot celebres egit super hoste triumphos,
 Nec pacem in terras, gladium sed mittere venit,
 Vel meritò nostrum poterit quis dicere Martem.

In Festo Resurrectionis Christi.

Eurydice conjux Orphei (sic fabula narrat)
 Lethiferum diro vulnus ab angue tulit.
Orpheus ut sponsam eriperet de faucibus Orci,
 Fertur ad infernas protinus ipse domos.
 Mortifero pariter conjux Ecclesia Christi
 Serpentis morfu saucia facta fuit.
 Christus ad inferni descendit limina regni,
 Liberet ut sponsam scilicet inde suam.
 Dæmone jam victo, victâ Styge, morte subactâ,
 Post triduum redcem seque suamque dedit.

Aliud.

Curtius insiluit foveam, pestemque furem
 Sedavit, nequii sed Curtius inde reverti.
 Tūque etiam Veneris multum dilecta propago,
 Ænea, poteras mediis elapsus Achivis
 Tartareos penetrare sinus, atque intima tutus
 Regna Infernorum, Stygiūque palatia Ditis.
 Nec tamen Anchisesve pater, conjuxve Creūsa
 Vindice te demum superas evasit ad auras.
 Scire erat in votis, quid ferret serior ætas,
 Atque futurarum casus cognoscere rerum,
 Venturas hominum sortes, arcanaque fata
 Ipse evasisti, nil movit cura tuorum,
 Nec si movisset, poteras educere tecum.
 Quid memorem plures? petiit quoque Tartara Theseus,
 Necnon Threicius vates, Rhodopæus Orpheus.
 At neque Pirithoo dirupit vincula Theseus,
 Nec miser eripuit sese pallentibus umbris,
 Quin Diti captivus erat, dum vindice dextrâ
 Suppetias illi tulerit Tirynthius Heros.
 Nève suam Eurydicen reparavit Thracius Orpheus,
 Carmine flexanimo quamvis à Dite redemptam;
 Namque

Namque avido amplexu, nimioque ardore videndi
Vestibulum ante ipsum, primisque in faucibus Orci
Perdidit infelix nuper quam repperit umbram.
At noster solus Stygios impunè recessus
Contigit Alcides, solus compage soluta
Strenuus insolitos egit de morte triumphos,
Infixit Diti plagas, & terruit umbras,
Pallentes queis tunc pallor novus obtigit, umbras:
Terruit ille umbras, fundaminâque ima Barâthri
Rupit, & umbrosum nutu tremefecit Avernum.
Cerberon indè novis attritum colla catenis,
Æratâsque Erebi portas compescuit atri:
Compede tum tandem disruptâ, seq; suumque
Thesea restituit terris Deus Hercule major,
Theseus at Christo fuerit quicumque fidelis.

Aliud.

T Rina tropæa dabant Christo Mors, Tartara, Dæ-
(Tertius invidiam néve triumphus habet.) mon
Non illum rigidis tumuli sub carcere vinc'lis
Captivum tenuit Mors, quia *Vita* fuit.
Non illi tenebrarum error, Stygiæque paludis
Coecum iter obstabat, quod fuit ipse *Via*.
Non illi Satanas, author falsique dolique,
Offecit; *Verum* quippe quod ipse fuit.

Aliud.

P Alma fuit Christus, quò plùs depressus in urnam,
Tantò plùs rutilans extulit ille caput.
Palma triumphantes designat: nempe resurgens
Exitium super, & Tartara victor ovat.
Hinc etiam sacros sequitur pax alma triumphos,
Nobilis & Palmę mitis Oliva comes.
Morte redux victâ, *Pax vobis*, dixit Iesus,
Pacis erat, nactus tanta tropæa, memor.

Ergò & Olivarum montem petere antè solebat:
 Doctori cathedram pacis Oliva dedit.
 Morte triumphator, pacis, cum viveret, Autor;
 Palma reviviscens, vivus Oliva fuit.

Aliud.

ARmari baculo Cynicus post fata volebat,
 Corvis & canibus nè miser esca foret.
 Mortuus ipse suis fieret nè præda ministris,
 Præsidium Christo firmius ecce datur.
 Conscia mens hominum! nam si Deus esset Iesus,
 Membra quid affigunt non moritura cruci?
 Sin homo, quid custode opus est? quid marmore duro?
 Haud ullus tumuli vincula rupit homo.
 Scilicet abstineant fures à corpore, faxint
 Armati vigiles, impositusque lapis.
 At quis custodes tandem custodiet ipsos,
 Nè pavidì fugiant? Angelus ecce venit.
 Custodes fallit perrupto carcere Christus;
 Quid tum Pontifices? quid Phariseus agit?
 Venales vigilum conducunt munere linguas,
 In vulgum ambiguos spargere nempe sonos:
Militibus somno media sub nocte sepultis,
Discipuli Dominum surripere suum.
 Hæc igitur verpos etiam nunc fabula fallit:
 Credula gens, nugas nata fovere suas!
 Ergone cui fures socios in morte dederunt,
 Post mortem prædam furibus esse volunt?
 At quàm pellucet mendax hic rumor, & instar
 Soricis indicio proditur ipse suo!
 Dicite, Pontifices, vestrum hîc quid proficit aurum,
 Aut quis corrupti militis usus erit?
 Dicite, dum sacro spoliatum est hospite marmor,
 Custodum interea dormieritne cohors?
 Si minùs, obstiterant nudis armata caterva:
 Sin ita, surreptum qui scierint Dominum?

Epigrammata Sacra.

Annè expilatum nôrunt per somnia bustum ?
O homines mirâ calliditate vafros !

In Festo S. Marci Evangelistæ.

M Arce, Antonino melior, meliôrque Catone,
Nec Bruto Orator, nec Cicerone minor :
Qui sacro eloquii perfundis nectare terras,
Et cogis suavi subdere colla iugo :
Maeste, Evangelicæ pars non obscura quadrigæ,
Quâ cuncta in mundi climata vecta Salus.
Scilicet hic Christi currus toto orbe triumphat,
Quatuor & penetrant Scripta quaterna plagas.

Aliud.

A Cumbit lateri torvus Leo, néve nocivus,
Nec timet hunc Christi de grege Marcus ovis.
Sic Maro, Nec magnos metuent armenta leones,
Cum nova progenies cœliûs orta venit.

*In Festo SS. Philippi & Jacobi
Apostolorum.*

Quam fastum læto sedem cepistis in anno,
Cum Maius viridi gramine pingit humum !
O quam jucundo florebant secula vere,
Secula Apostolicâ tam bene culta manu !
Cum tu plantâsti Jacobe, Philippe rigâsti,
Quam ver foecundum, quam bona messis erat !

Aliud.

Ergo laborâsti frustra, Proverbia dicunt,
Scilicet Æthiopem, Sancte Philippe, lavas.
Verùm

Verùm tu labes animi, non corporis aufers;
 Néve cutem curas, mens modò pura fiet.
 Cor Electorum modò conscribatur in album,
 Æthiopis corpus nigrius esto pice.

In Festo Ascensionis Christi.

Angelus in coelos Christum comitatur euntem;
 Sic abiit, quali venerat ille modo.
 Interea Petrum tenet insatiabilis ardor
 Spectandi, & viso lumina pascit hero.
 Perstat, & intentis Dominum rimatur ocellis;
 Terrifico sed mox Angelus ore tonat:
 Discipulum increpitans, quasi coelo inviderit ipsum
 E terris reducem scandere ad astra Deum.

In Festo Pentecostes.

Spiritus ignitæ veniens sub imagine linguæ
 (Talis enim zelo congrua lingua fuit)
 Suggestit omnigenas diverso idiomate voces:
 Reliquias Babel conglomerasse putes.
 Hinc meritò astantes subitus stupor occupat omnes,
 Dum capiunt miris dissona verba modis.
 Dumque vident Arabas positâ feritate, Scythasque,
 Et, qui non serò jam sapere, Phrygas.
 Et dum Cappadocem cernunt (miracula narro)
 Dexterâ cui nullis assuefacta dolis:
 Quòdque magis mirum, recitantem oracula Cretem,
 Materiem folii, dia Sibylla, tui.

Aliud.

Pectus Apostolicum percellit Spiritus; ergò
 Ictus Piscator jam sapuisse potest:

Hinc

Hinc variis uti linguis, hinc spargere voces
 In vulgum ambiguas, atque stupenda loqui.
 Mirantur populi quid dia poemata narrent;
 Non facer, at visus Bacchicus iste furor.
 Quid blaterant isti? (dicunt) quidve ebria turba
 Ventosos jactant, irrita verba, sonos?
 Quàm bene conjiciunt! Vapor inflammaverat omnes,
 Plenus enim sacro flamine Flamen erat.
 Garrula quin ultrò ebrietas arcana recludit;
 Hi quoque pandebant mystica sacra Dei:
 Adde quòd (ut perhibent) Bacchus fuit ortus in igni,
 Symbolon & sancti Pneumatis ignis erat.
 Denique bis genitum veteres dixere Lyæum,
 Sic inspiratus quisque renatus erat.

Aliud.

Inguit horrifono stridens cum murmure ventus,
 Et totam replet, quâ coire domum.
 Sat jam plena domus; sed nè *Pene-ratio* detur,
 Clausum in Apostolico pectore Pneuma later.
 Concepere sacrum mox Enthea turba furorem,
 Exiliitque premi nescius ore vigor.

Aliud.

Spiritum Apostolicæ collatum munere dextræ
 Dum vidit magicâ notus in arte *Simon*:
 Jam divina auro venalia dona putavit
 Improbus, & nummos obtulit indè suos.
 Annè quòd *impositis* fierent miracula dextris,
 Ergo *imposturam* credidit esse magus?
 Quin *nummi tecum pereant*, Impostor; imago
Cæsaris haud prodest hîc, sed imago Dei.
 Hæc longè humanas superant mysteria fraudes,
 Non penes est magicam Spiritus iste manum.
 Si sapis ergò, *Simon*, *Romam* pete, Spiritus illic
Cæsaris effigie vilior esse solet.

Aliud.

Aliud.

Exhibet in teneris infans Ecclesia cunis
 Triste senescentis symbolon ipsa sui.
 Scilicet ille gravis vehementi flamine ventus,
 Quique replet totam, quâ coïere, domum,
 Naufragii fluctus, ærumnarúmque procellas,
 Et tempestates indicat innumeras.
 Ignis, quo radiant linguæ, tormenta piorum
 Ignea designat, martyriiq; rogos.
 Denique divisæ bifido discrimine linguæ
 Hæresin, & sectas, schismaticósque notant.

In Festo S. Trinitatis.

Jupiter, & Pluto, & Neptunus, somnia vatum,
 Regna tenent fratres tres tria, quisque suum.
Jupiter in coelis, *Neptunus* regnat in undis,
Dis Erebi sedes, tertia sceptrâ, capit.
 Ethnica si sacris, magnis componere parva
 Si liceat quadrant sancta, profana Trias.
 Est Pater in coelis, devicit Tartara Christus,
 Ergò in quem vicit, jus habet ille locum,
 Et non immeritò dici dominarier undis,
 Quo baptizamur, Spiritus ipse potest.
 Indivisa tamen nostra est; ea dissita, quantum
 A terris coelum distat, & Orcus aquis.

In Festo S. Joannis Baptiste.

An te tuos, Paptista, senex obmutuit ortus :
 Quid mirum ? nondum Vox quia nata fuit.

Aliud.

Aliud.

Festa agit Herodes (procul, ô procul este, pudici!)
Festa Thyesteas appositura dapes.
Scilicet in patina virgo truculenta Joannis
Affert en sacrum sæua ministra caput.
Quid majus Progne scelus, aut conviva deorum
Tantalus admisit, Tantalidûmve genus?
Vultus! Phoebe, tuos cur non pudibunde recondis?
Scilicet Herodis coena, Thyestis erat.

Aliud.

Conde, Tyranne, tuos enes; spem pascis inanem,
Decollasse potes, non necuisse virum.
Esto tamen, perimas; & adhuc spem pascis inanem,
Nam necuisse potes, non nocuisse viro.
Néve potes necuisse, caput de corpore tollens,
Ille caput totus, *Vox* quia totus erat.

Aliud.

Vox Baptista fuit, Vox mellea, Nestoris instar,
Quoque edit dulces, edidit ore favos.
At validus sub melle latebat aculeus illo,
Cujus & Herodes cuspide punctus erat.

Aliud.

Factus erat Christi, truncante Herode, Joannes
Prodromus in vita, prodromus inque nece.

In Festo S. *Petri* Apostoli.

O quanto maduit lacrymarum flumine Petrus,
Piscator medio visus inesse salo!
Marmoream in Nioben liquefactum credite Petrum,
Tristia dum nimis fletibus ora rigat.

Quid

Quid ni? *petra* fuit, fuit atque *columna*; *columnam*
Marmoream credas, *marmoream*que *petram*:
 Hinc quoque *marmoreis* ornantur *templa* *columnis*,
 Nempe *Petrus* templi *petra*, *columna* fuit.
 Hinc quoq; quòd *lacrymis* etiam nunc *marmora* manant,
 Hæc monumenta tui, *Petre*, doloris erunt.

Aliud.

P*etrus* Apostolicæ *petra* indubitata coronæ
 Fluctuat in media, suberis instar, aquâ.
 Mira cano; periisset aquis, ni *petra* fuisset;
 Subsidiisset aquis, si fluitasset aquis:
 Si levis & dubius vitæ, incertusque fuisset.
 Descensum levitas en, *stagirita*, facit.
 Sed tetragonus erat noster *Petrus*, & sibi constans,
Christus enim *Petræ* *petra*, *columna* fuit.

Aliud.

Ergò mare est mundus, piscator Apostolus omnis
 Sunt homines pisces, retia verba Dei.
 Non est piscator *Romanus* Episcopus, etsi
 Se successorem jactitet esse *Petri*.
 Piscator nunquam pisces à retibus arcet,
 At populo verbum subtrahit ille Dei.
 Prædam etiam captans, argenteis utitur hamis,
 † Non talis *Petro* scilicet hamus erat.
 † Act. 3. 6.

In Festo S. Jacobi Apostoli.

H*erodes*, Sanctum qui sustulit ense *Jacobum*,
 Paulò post vivus vermibus esca fuit.
 It clamor coelo, Sanctorum sanguine fuso,
 Et necis ultorem cogit ad arma Deum.
 Nec mirum, hic sanguis si sic clamaverit altum;
 Scilicet hic clamor vox *Boanergis* erat.

In Festo S. Bartholomæi Apostoli.

Pelle suâ exutus, subjecit colla securi,
 Deinde cruci affixus *Bartholomæus* erat.
 Sic cujus triplici pendebat stamine fatum,
 Quis triplici hunc fato non cecidisse putet?
 Sic trinam triplici placavit morte Sororem,
 Coelestem Triadem Martyriūque Trias.

Aliud.

Nundinum & hinc epulam, pueri quæ junximus olim;
 Ambo ornant festum, *Bartholomæe*, tuum.
 Nam tu mercator, simul & conviva Tonantis:
 Ipse tibi merces Christus, & ipse dapes.

In Festo S. Matthæi Apostoli.

Qui vestigales solitus corradere nummos,
 Exigere & toto larga tributa foro;
 Quantum mutatus, Christi fit voce columba
 Tam subito mitis, qui modo milvus erat.
 Scilicet is sacrâ signatur imagine Christi,
 Cui nuper cordi *Cæsariana* fuit.
Cæsaris argentum, Christi *Matthæus* imago;
 Id merito Regi redditur, iste Deo.
 Redditur iste Deo, misso jam *Cæsare*; nuper
 Nummos, nunc numen non patienter amat.
 Cui modo Chirographum, & nummaria tessera curæ,
 Pagina nunc illum non nisi sacra juvat.
 Perpenditque pios, divina volumina, libros,
 Qui solitus libras pendere nuper erat.
 Quin & servat adhuc veteris vestigia fraudis;
 Consuetasque artes dedidicisse negat.
 Scilicet electum, regale numisma, popellum
 In fiscum Domini colligit ille sui.

Atque

Atque Evangelii fretus diplomate, pendit
Credentes animas, grata tributa, Deo.

In Festo S. *Michaelis* Archangeli.

A Ngele, Seraphicæ dux, & coryphæ catervæ,
Angelici princeps indubitare chori;
Miramur quod tam divinos præstet honores
Roma tibi, fundens supplice voce preces ?
Sub te devictum sentit cecidisse Draconem,
Quem sibi jamdudum vendicat illa patrem.
Namque is adoptavit Romam sibi, scilicet hæres
Bellua septemplex facta Draconis erat.
Quæ tremit, & pavidâ te conscia voce precatur;
Nè luat ipsa patrem, non bona nata, malum.

Aliud:

A Γελολατρεῖαν *Michael* vel nomine damnat,
(Re magis) æterno * par quia nemo Deo.
At *Roma*, dum divinos fortitur honores,
Quis sicut Deus est ? Angelus ecce Dei.

* Quis sicut Deus ? Ita *Michael* sonat Hebraice.

In Festo S. *Lucæ* Evangelistæ.

A N Pictor fuerit *Lucas*, *Petre*, nescio: certè
Ad vivum expressit te, sociosque tuos.
At medicâ egregium se ostendit in arte magistrum,
Quisquis Apostolici scripserit *Acta* chori.
Historici reparant etiam post funera vitam,
Dignos laude viros charta perire vetat.
Præstitit hoc *Lucas*, quod non *Podalirius* ullus,
Nullus *Apollineâ* præstitit arte potens.

Quæ

Quæ prodest vivis, eadem post fata quiescit;
 Amittit vires tum medicina suas,
 At vos æternùm scriptis vivetis in istis,
 O Piscatorum nobilitata cohors :
 Historiam vestram scripsit divinus Apollo,
 Mors in vos poterit juris habere nihil.

Aliud.

C Ur hic è geminis solus latronibus unum
 Inter coelicolas narrat habere locum ?
 In promptu causa est; medicam qui calluit artem,
 Scilicet hic inter quatuor unus erat.
 At dum spirat homo, medicus sperabit; & ægrum
 Ah ! piget extremis deferuisse malis.
 Sic quoque semianimi huic hodiernus Apollo salubrem
 Latroni necdum serò paravit opem:
 Cùmque illum primis hærentem faucibus Orci
 Jam propè mors tenebris mergeret atra suis;
 Provida mens *Lucæ* (quàm felix nomen & omen !)
Luce vel hâc fecit, vel meliore frui.

In Festo SS. *Simonis & Judæ*
Apostolorum.

O Mnibus ex aliis placet urbs *Philadelphia* Christo;
 Festâque fraternus cuncta coronat amor.
 Tertium Apostolico en par fratrum fulget in albo ,
 Post Jonæ geminos , & , Zebedæe, tuos.
 Scilicet & fratres, & Christo sanguine juncti,
 Simon, & Judas, atque Jacobus erant.
 Adsciscis comitem tu, Sancte Philippe, Jacobum,
 Conjungit reliquos lux hodierna duos,
 Nec natu tantùm, coelesti at semine fratres,
 Religione , fide, foedere, amore pares.

Quos irrupta tenet sacro sic copula nexu,
Vincula fraternis hos propiora ligant.

Aliud.

Qui duo discipuli festo junguntur in uno,
Simon & Judas, quàm bene conveniunt !
Simon *obsequium*, *laudem* designat Iudas,
Maxima nam *laus* est *morigerare* Deo.
Sed Judas erat alter, & alter nomine Simon,
Primus hic, in sacro pessimus ille choro.
Utque ille infandi sceleris reus Iscariota,
Judas & Dominum vendidit ipse suum:
Sic alius Simon, Magus atque impostor avarus
Venalem nummis credidit esse Deum.
Quid tituli sine re ? quid splendida nomina profunt,
Sint nisi personis scilicet apta suis ?

Aliud.

Ἦεν ὁμῶς ἐπεὶ τε Σίμων, ἐπεὶ τε Ἰούδας,
Τοῖς Δυσὶν οἱ ὃ δὴν ἀνομοιότατοι ἐγένοντο.
Τῶν γὰρ ὁ μὲν μάγ.Θ ἔσκεν, ὁ δὲ φροδότης ἀλιτρεὺς,
Ἄμφω καρδαλέοι γε, φιλάργυροι ἀνέρες ἄμφοι,
Χεῖρὸν ἐπεὶ πώλησεν ἀτόδραλ.Θ Ἰσραελιώτης
Ἀργυεῖα, τῷ καὶ μάγ.Θ ἤθελε πνεῦμα πείσας
Σχέτλι.Θ. Οὐχ ἔτις ὦν σήμερον ὅτιν ἐορτῇ,
Πάντα ὃ πώλησαν σοφοὶ ἔμποροι, ὅσα λάχουσιν
Χεῖρ, ὅς σοισι κέρδ.Θ ἔλιν, πάντες τε καὶ ὅλβ.Θ.
Ὡς οἱ μὲν ῥ' ἐγένοντο, δίοι ἀγαθοὶ Διομήδεις,
Κεῖνοι δὲ Γλαῦκοι, τοῖσι φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
Ἀργυεῖα Χεῖρ, καὶ μὲν οἱ χρυσὸν ἄμειβον.

In Festo Omnium Sanctorum.

Siccinè fronte suâ signantur stigmate Sancti ?
Perfrictæ frontis præmia fortè putes.

Immo

Immò cave credas nigro carbone notatos;
 Talia fusciferùm stigmata inusta genis.
 Cretâ signantur Sancti, niveoque lapillo,
 Scilicet hæc canâ præmia digna fide.
 Purpureoque nitent succo, minioque rubenti,
 Sic teneras signat Pastor amicus oves.
 Hæc ergò numeranda dies meliore lapillo,
 Conveniet Sanctis sic sua festa dies.

Aliud.

Quisquis in hac vita Sanctorum inscribitur *albo*,
 Huic inter Superos vestis & *alba* datur.
 Si Sancti in coelis niveo velantur amictu,
 Indutusque *albis* † Angelus ipse venit;
 Dic mihi, dic, quæso, mi frater Episcopomastix,
 Cur adeò in sacris displicet iste color?
 † *Matth. 28. 3.*

In Festo S. Andreæ Apostoli.

Sedulus æquoreas dum retia spargit in undas
Andreas, laqueos pisciculisque struit,
 En subitò apparet propè stans in littore Christus:
 Sic effert placidum rex maris ipse caput.
Petrum ad se, fratremque vocat, dehinc talia fatur,
 Inneſcent poſthàc retia veſtra viros.
 Protinus obſequitur Chriſto par nobile fratrum,
 Et piſcatores indè fuère virùm.
 Sat validi officio; nam primus *Petra* perennis,
 Alter & ex ipſo nomine *fortis* erat.
 Piſcis vi parvâ capitur, ſed robore magno,
 Immò *Andreâ* opus eſt, ut capiatuſ homo.

Aliud.

P*etrus & Andreas*, cum fratre *Joanne*, *Jacobus*,
 Primitiæ Domini, deliciæque ſui.

Fratrum par geminum, geminum par Discipulorum,
 Primi adeo Christum qui meruere sequi.
 Fratrum par geminum: quam faustum & amabile signum
 Zodiaco hoc primum fulsit Apostolico !
 Signum erat hoc, Christo nullos parere vocanti
 Quos non fraterno foedere iunxit amor.
 Sed Piscatorum paria hæc quoque bina fuere,
 Squamigero fraudes necere sueta gregi.
 Sol Evangelii duodena hæc magna pererrans,
 Anne fuit primum in Piscibus, an Geminis ?

In Festo S. *Thomæ* Apostoli.

Abfuerat *Thomas* reliquis cum virbius olim
 Discipulis Christus comparuit omnibus una :
 Hinc incredulitas, hinc vulnera cura videndi,
 Hinc & tangendi lateris vesana cupido.
 Mox videt, & viso credit, noxamque fatetur :
 Sit semel o peccasse satis . Bene providus ergo
 Jam cavet, in lapidem ne bis impingat eundem
 Quassa fides; etenim posthac ne longius absit,
 Proximus ante suum sortitur festa Magistrum.

Aliud.

† **Q**uando vides, credis ? testis, mihi crede, fidelis
 Est oculus, sed non est oculata fides:
 Non radios, axemve capit, non corpora palpat;
 Non habet illa oculos, non habet illa manus.
 Credere qui non visa potest, & nescia tangi,
 Crede mihi, veram, *Thoma*, habet ille fidem.

† *Joan.* 20. 29.

Aliud.

Cum Domino in coelis *Didymus* regnare meretur,
 Cum Domino, in terris qui, moriamur, ait.

Joan. 11. 16.

In

In Festo Nativitatis Christi.

Jupiter humanæ visus sub imagine formæ
 Dicitur æthereas deseruisse domos.
 Déque jugo (ut perhibent) summi delapsus Olympi,
 Admeti teneros pavit Apollo greges.
 Barbara vaniloqui fileant miracula vates,
 Et transmutatos numina magna Deos.
 Descendisse Deos ultrà nè jactitet ætas,
 Lascivum terras nec petiisse Jovem.
 Devenit summo nostrum quoque Numen Olympo,
 Seu Phoebum mavis dicere, sive Jovem.
 Se dedit & *Vita lucem, Patrémque juvantem,*
 Nominis & meritò jus utriusque tulit.
 Ast illum non traxit Amor, qui sæpe Tonantem
 Devolvit coelo, sed quoque traxit amor.
 Ignea non illum tetigérunt tela, nisi illa,
 Quæ infixit nobis, ignea tela, Satan.
 Vulnere sanavit Deus hic, & spicula fregit,
 Hinc meliùs dici forsan Apollo queat.
 Quadrat & hoc Jesu; quin & Jove natus Apollo,
 Filius & nostri noster Apollo Jovis.
 Hic hodiernus Apollo fuit, qui cessit Olympo
 Pastor, ut errantes cogeret almus oves.
 Hinc inter pecudes etiam cunabula fixit;
 Pastori an potuit gratior esse locus?
 Nec solùm in stabulis; sed & in præsepibus ipsis;
 Scilicet ipse sui pastor, & esca gregis.
 Pastores alii pecori sua vellera nudant,
 Et mactant miseras, queis saturentur, oves.
 Ille suam chlamydem teneris superinduit agnis,
 Séque suo præbet pabula læta gregi.

In Festo S. *Stephani* Protomartyris.

DEucalionæi jactûs verissima proles
 Quosque genus durum pagina Sacra vocat.
 Immeritum faxis *Stephanum* dum sternere certant
 Judæi, stirpis dant documenta suæ.
 Quàm felix utcunque malo fuit omen in illo !
 Humani generis semina saxa ferunt :
 Sic lapidum jactu nata est Ecclesia, quippe
 Cui *Stephani*, sanguis fertile semen erat.
 Pro poena donum *Stephanus*, pro morte coronam
 Rettulit; usque adeò ποινὰ ἀποινὰ καλῶν.
 Deucalionæo ritu Judaica saxa
 Traxerunt formas jacta subinde novas.
 In gemmas abiere, refulgentesque Smaragdos:
 Quisque lapis missus jam pretiosus erat.
 Compacti lapides pulchram fecere coronam,
 Nec *Stephano* vanum nominis omen erat ;
 Qui simulac variis fuit oblitus undique gemmis,
 Splenduit Angelico quantus in ore nitor !
 Hinc quoque Martyrium meruit diadema vocari,
 Martyrium *Stephani*, Martyrii *Stephanus*.

In Festo S. *Joannis* Apostoli.

CHriste, tuo lateri dilectus Apostolus hæret,
 Et Natalitiis proxima festa tenet.
 Ergò gestit adhuc tuus hic conviva Joannes
 In gremio Domini discubuisse sui.

In Festo SS. *Innocentium*,

SÆvit in infantes Judaicus ille Tyrannus,
 Infantes animas præcipitatque neci.

Nescio num nati fuerint priùs, anne renati,
Martyrium in cunis qui subiere suis.
Herodes factò pius & sceleratus eodem,
Quì gladio jugulat, martyriòque beat.

Aliud.

Purpureis ut mixta rosis cùm lilia certant,
Improba vel candens purpura tingit ebur :
Sic niveas animas nativo sanguine tinxit
Herodes, Christum se jugulasse putans.
Quantillum erravit ! mactatus scilicet infans
Quàm similis Domini Martyr imago sui !
^a Liliū is & Rosa nempe fuit, ^b candensq; rubensque,
In vita niveus, purpureusque nece.

^a Cant. 2. 1. ^b Cant. 5. 10.

In Calendas *Januar.* unà cum Festo *Circumcisionis* denuo recurrentes.

Salve iterum, tu *Jane* biceps, bone claviger orbis,
Dux anni, tecum Dodecamenon agens.
Jane pater, coeli atque horarum, magne Patulci,
Pande fores, templi at Clusius esto tui.
Plurima sic festas tibi ditet strena calendas,
Sacra Dei inprimis, & recutita, caro.
Tu simul exeris ora, senex dat terga *December*,
Ferre nequit facies scilicet ille tuas.
Te rerum renovante vices, redit annus in orbem,
Anguis & in gyros vertitur ecce suos.
Cùmque anno redit & Musis labor actus in orbem,
Carminum & hinc prodit Circulus usque novus.
Circulus at quamvis fuerit sine fine figura,
Sit tamen hoc nostri nunc Epigramma libri

FINIS,

¶ Ad Lectorem.

QUæ sequuntur Carmina non quidem in
Anniversariis Ecclesiæ Festis composita,
sed aliis quibusdam publicis Regni Festis, &
Solennitatibus dicata & inscripta sunt. Ea
tamen & hîc Appendicis loco attexere visum
est. Tu, Humanissime Lector, pro candore
tuo æqui bonique consule,

In execrandam Papistarum Conjuratorem, Nov. 5.

Qui prius infestâ venerunt *classe per undas, *88
Nunc quoq; per flammâs in mala nostra ruunt.
Grex ergo Ignatî sit aquâ interdictus, & igni,
Organa cui tanti sunt elementa mali.

In Proditionis Proditorem, Dom. Montaquiliuin.

HOC pandisse nefas *Aquila* cognomen habentem
Heröem, nostri commemorare patres.
Nempe *Fovk* summi, qui cuncta arcana recludit,
Aut hic, aut nullus nuntius ales erat.

*In diem Inaugurationis JACOBI,
Regis Pacifici.*

DAnt ten bræ pacem, Sphingis si ænigma videtur,
Id mihi si solvas, *Oedipus* alter eris.
Tum mihi nescio quis subito sic ore profatus,
Jacobum mittit *Scotia* terra suum.

Salve

Salve festa dies, certâ quâ compede vinctus
Mars erat, & gemini janua clausa Dei.
 Rex in *Pace* viget, *Pax* ipsa in Rege triumphat,
 Scilicet in *tenebris* plus ea gemma nitet.
Pace tuâ dicam, Rex optime, gente *Britannâ*
 Non est in toto tutior orbe locus.

*In diem Inaugurationis Regis CAROLI I,
 in serias Resurrectionis Christi incidentem.*

Carolus & Christus nullo discrimine surgunt,
 In cœlum Christus, Carolus in solium.
 Ambo etenim Reges, prognati Regibus ambo,
 Hæredes ambo regna paterna petunt.

Κ' Ἀρχὸν ὁ Χεῖρος, καὶ Χεῖρος ὁ Καρρόλος ὄναι,
 Τῷ καὶ ἐν ἀμφοτέροις ἡμῶν ἀνατίσκει.
 Καρρόλον ἐν Βρεταννῶν βασιλεὺς μὲν Χεῖρος ἀνίσταται,
 Χεῖρος δ' αὖ ΛΑΟΥ ἢ ΚΑ'ΡΑ ἢ ΧΑΡΑ'.

*Ad Serenissimum Regem CAROLUM I, de adven-
 tu suo ad Cantabrigiam, Mart. 3, & 5, 1627,
 Gratulatorium.*

Carole pacifici proles augusta Jacobi,
 Inspirata canit numine Musa tuo,
 Visere tu nostras etiam dignaris *Athenas*,
 Utque Pater, signum pacis amare togam.
 Sic positâ interdum mollitur casside *Mavors*,
 Nec renuit Fastis, *Naso*, favere tuis.
 Interdum & positâ mitescit Gorgone *Pallas*,
 Atque artes eadem tractat, & arma colit.
 Gens pariter *Romana* potens utriusque *Minervæ*,
 Et *Martis* soboles, gensque togata fuit.
 Sic tu, *Car'le* Pater, quanquam *Gradivus* in armis,
Mercurius Musis, *Phæbus* & alter ades.

Ad

*Ad Serenissimum Regem CAROLUM I, & Scotia
Reducem Pacificum, 1641,
Ὡς δὲ Σπιαμευλινή.*

Qualis, serenum cū caput exerit,
Compescit undas arbiter Adriæ,
Et fronte solâ (nec tridente)
Sternit aquas, rabiémq. ponti:
Aut qualis orbem vertice temperat,
Nurūque solo (nève tonitruo)
Placat minas irásque mundi
Æthereæ dominator aulæ :
Sic tu ferocis, Carole, seculi
Mulces querelam, & jurgia gentium,
Vultūque solo bella sedas,
Pacifici soboles Jacobi.
En sudus aer! reddita pax maris;
Pressère venti murmura, murmura
Fluctus, simul conspexerint te
Littoris Halcyonem Britanni.
Vincis potentes, sed sine sanguine:
Sternis gigantes, sed sine fulmine;
Siccoque lætaris triumpho,
Impatiens patrii cruoris.
O quàm peritus pangere foedera,
Sopire lites nobilis artifex !
Quis diffitas unire mentes
Doctior, aut sociare corda!
Quem si tulissent pristina secula
Pacis sequestrum, non sonitus tubæ,
Non vis ducum, non ipse Mavors,
Jane, tuam referâset ædem.
Et Troja stare, nec Priamus Parin
Flammâ luisset, ruptâque foedera,
Si talis Europæ potenti
Arbiter, atque Asiæ obtigisset.

Vitâset

Vitâsset Alpes perfidus Hannibal,
 Parsisset Afriis Scipio fervidus:
 Nec Græciæ terror, fuisset
 Ludibrium maris, aut flagellum :
 Nec perforâsset viscera patriæ
 Par viperarum, cum focero gener :
 Nec fratribus Thebæ dedissent
 Vulnèra, consulibûsve Cannæ,
 Quantum redemptum sanguinis Itali,
 Quantum Pelasgi, si modò Tullius,
 Aut ipse Nestor tam disertus,
 Tam docilis posuisse lites !
 Haud nossset unquam Roma, nec Anglia
 Civile bellum, maxime Carole ;
 Tu nempe, solus calluisses
 Conciliare Duces, Rosâsque.
 O pacis author strenue, cordium
 Gluten, sed audi, quantus honos tulit
 Quantum negoti ! nonnè cernis
 Undique conglomerare gentes
 Tuum ad Tribunal ? Roma fremit licet,
 Sistuntque se sub iudice Carolo,
 Omnésque lites terminandas
 Cæsaris arbitrio Britannii.
 Quin macte, Princeps, officio novo;
 Si regna rupto foedere dissident,
 Compone rursus, tuque solus
 Catholicus Moderator esto.
 At ferus inter sidera fulgeas,
 Currûque nondum scande polum tuo;
 Sat pacis est inter beatos,
 Harmoniæ satis inter astra:
 Nos si relinquo, fervere litibus
 Mox cuncta cernes, in chaos illico
 Miscemur, armis totus orbis
 Perstrepet, indomitôque M arte.

*In gloriosissimum Monarcham & Martyrem CAROLUM,
ejus nominis primum, Magnæ Britanniae, Franciae,
& Hiberniae Regem, Fidei (vitæ &
morte) Defensorem.*

CAROLF MAGNE vige: tu nunc eris alter ab illo,
GALLIA quæ CAROLI decoravit nomine MAGNI.
Ex tripode hæc olim puero mihi fudit Apollo, † Epithal.
Cum cecini thalamos, Carole Magne, tuos. Caroli
Infans Musa licet, tamen est præsaga futuri; regis, &c.
Crede mihi, vates en: hea turba sumus. anno
1625.
Quis te, Car'le, neget, merito & cognomine Magnum,
Cui necis & vitæ cognita fama tuæ?
Omnia magna tibi dederant hominésque Deusque,
Magnus & à populis undique crevit honos.
Contulit at summos tibi turba rebellis honores,
Quo coelum peteres, cum tibi pegma dedit.
Nil tibi, quo major fieres, dare vita valebat:
Restabat tantum pro pietate mori.
Imperio Magnus, Major virtute fuisti,
Maximus ut fieres, Carole, Martyr eras.

*In auspiciatissimam Dom. Georgii Monachi è Scotia
in Angliam expeditionem, Serenissimi
Regis nostri, CAROLI II,
gratiâ susceptam.*

ECce Aquilonari Carolinum è climate currum
Scandentem coelos, Anglia læta, tuos!
Quàm nos dicta fenum, vetera & ludibria fallunt!
Omne bonum nobis ex Aquilone venit.
Emicat ante alios, currus auriga Bootes,
Georgius, haud falsi nominis omen habens.
Non solus; quanquam at Monachus, tamen agmine fido
Stipatus, Divum & numine, victor ovat.

Adde

Adde quòd innumeris (non vincunt corda tyranni)
 Cordibus *Anglorum* concomitatus adest.
 Ergò omnes, quos non afflaverat entheus error,
 Attrahit; & nacta est *Anglia* tota Ducem.
 Quanquam & sæva suos modò *lamberet* ursæ catellos,
 Spem simulant causæ gens malefana suæ.
 At bis capta fera est; fanatica turba *tremiscit* :
 Pax cum Rege redit, cùmque salute fides.

*Aliud in eundem GEORGIIUM, fortissimum
 juxta & fortunatissimum Angliæ, Scotiæ,
 & Hiberniæ Archistrategum.*

Virgo expòsta neci fuit *Anglia*; cauda Senatùs
 Eclipsin minitans, cauda Draconis erat.
Georgius alter adest, Democraticùmque Draconem
 Rumpit, & incolumis Regia Virgo manet.
 Macste tuâ virtute esto, ter maxime *Georgi*,
 Dulce decus patriæ, præsidiumque tuæ.
 Te tutelarem meritò colit *Anglia* Sanctum,
 Patronum & celebrat gens rediviva suum.

*Inexoptatissimum Regis nostri CAROLI II,
 Serenissimi, Potentissimique Britanniarum Mo-
 narchæ, in Angliam reditum,
 Carmen Θεαυγευσίων.*

Scilicet assiduâ victus prece cessit Olympus :
 Sic visum Superis; nec nostræ Numina genis
 Invidiam potuere pati : Quot struximus aras
Angligena ! & quantis lassavimus æthera votis,
Carolus ut redeat ! Rediit. Quid pergere porro,
 Musa, paras frustra, & vanas superaddere voces?
Carolus en rediit, rediit Rex *Carolus* : istud
 Sæpius ingemina, satis est, sunt cætera nugæ;
 Quærere plus ultrà, majestas læsa vocetur.
 At non Musa tamen docilis dare fræna triumpho,

Nec

*Nec seruire modum CAROLO sublata secundo,
 Parcere nec pedibus, peragit cum læta choreas
 Anglia tota luas, & plaufibus omnia complet.
 Quin remoræ impatiens ruit, & velut aggere rupto
 Fertur ovans æflu, & pleno cita volvitur alveo,
 Nescia tam angusto concludere carmina rivo.
 Quare age, Calliope, quia luxuriare voluptas
 Tanta animo, furere & dulce est tibi Rege recepto,
 Lætitiæ causas aperi, fontésque reclude,
 Argumentum ingens, primâque ab origine pande.
 Toto nunc Helicone frui, Permesside totâ
 Fas erit; & lato diffundere gaudia campo.*

*Incipiat nostras Vigornia clara camoenas,
 Quâ malè compositas infido foedere turmas,
 Scotigenûmque acies fudit Cromwellius audax,
 Serò nimis Regem, Carolinâque castra sequentes.
 Sic erat in fatis: nec enim sat digna Caledon
 Visa Deis, plagæ, quam inflixerat ipsa, mederi,
 Vel nobis Carolum, Carolo vel reddere sceptrum,
 Et decus antiquum, aut tantas reparare ruinas.
 Nempe alii hic servatus honos, & gloria Regis
 Restituendi ingens; Monacho hæc laus debita soli.*

*Postquam ergò fugère acies, Carolûsque relictus,
 Exutûsque suis, heu quantâ indagine cinctus,
 Vique rebellantûm! (Getulum ut quando leonem
 Turba canum cingit, ruit is per tela, per hostes)
 Attamen evasit; tantum valet inclyta virtus,
 Et Superûm favor, & miranda potentia coeli.
 Sic pius Æneas media inter funera Troiæ
 Myrmidonas, Dolopásque truces effugit Ulyssæi.
 Avia mox uno peragrat comitatus Achæie,
 Et per opaca locorum ad fida mapalia tendit. (condit,
 Mox se (ô quàm hæc meminisse juvat!) mediâ arbore
 Hospes Hamadryadum, quærítque in fronde latebras.
 Quis neget ergò homines truncis & robore natos?
 Ecce utero unius jam tota Britannia quercûs*

Gestatur,

Gestatur, populósque & gentes parturit arbos,
 Quæ Regem foveat, & dias in luminis auras
 Emixa est, omnesque suo cum Rege *Britannos*.
 Crediderim plantam hanc *Dodonaë* è stirpe creatam,
 Unde Pater Divûm tam clara oracula fudit,
 Et tam fausta tulit *Carolo* præfæcia, pulchræ
 Certa spei documenta. Inunc lymphatica turba,
 Perfida gens, curâque neges hunc esse Deorum,
 Regia cui quercus, melioris præfæcia fati,
 Prospera signa dedit, rediturique omina sceptri:
 Quem medias inter strages, mortésque suorum
 Tam miris tutata modis clementia Divûm
 Reddidit incolumem, foliôque locavit avito :
 Quem post mille moras, post mille pericula salvum
 Sors tulit, & rebus servârunt astra secundis,
 Restituitque suis melior fortuna *Britannis*
 Virbium, & ex ipsis ereptum faucibus Orci.

Quid memorem fictósque habitus, crinésque resectos,
 Feminéosque dolos, famulum cum nacta Monarcham
 Dissimulans falsâ celavit imagine Virgo,
 Et dum servili Regem velavit amictu,
 Fraude piâ *varios mentita est LANÆA colores* ?
 Nacta tuo famulo sis, ô divina Virago ;
 Felix, quæ tanto poteras comitata ministro
 Carpere iter, cum tota *Britannia* scilicet uno,
 Túque simul vehereris equo : quam grande Deorum
 Depositum servas ! hominum quot millia curæ,
 Quot fidei commissa tuæ ! Clarissima Virgo,
 Post tria Regna sedes ; equiti hoc tibi contigit uni.
 Dum verò egregius divertit nocte Viator,
 Sic servum simulans, vix hospes ab hospite tutus :
 Quam propè dextra rudis, verubúsque insueta regundis
 Detrahit larvam Regi, scenâque retexit
 Vile ministerium, malè gestâque cura culinæ !

Singula quid referam, quæ pertulit ardua Princeps,
 Exul in orbe suo, variisque erroribus actus,

In

In patria patriam fugiens, fugiensque rebelles ?
 Donec vi Superum raptus vel ab ore lupino
 (*Anglia* nam , mirum , regio jam facta luporum est,
 Antè his haud assueta feris) evasit in altum,
 Et mare, quanquam immane , suis jam mitius *Anglis*
 Trajecit profugus, peregrinæque littora venit.

Indè per innumeros terræ pelagique labores,
 Postque decennales *Britonum*, illo absente, ruinas,
 Et furias populi sine Rege & Lege relictæ,
 Huc remeans hominum studiis, & numine Divum
 Vela dedit, nostris tumuerunt carbasa votis;
 Appulit & *Dubrin*, (pia tura parate, *Britanni*,
 Tura parate omnes) patriæque potius arenâ
 Salvus in *Angliacas* rediit Rex *Carolus* oras,
 || Nataliq; suo *Trinobantidos* attigit arces. || *Maii* 29
 Quantus Io Pæan, quâ pompâ intraverit urbem,
 Qui plausus, quot ubiq; pyris fulsere plateæ,
 Musa referre paras ? age, dic quot sidera coeli.
 Quis Genium illius, quis Gaudia, Vota diei
 Explicet ? aut possit numeris æquare triumphos ?
 Quorum autopta fui, (vocêsque his auribus hausi)
 Queis, puto, nulla dies similes, viditque secundos.

Salve, festa dies, niveo signanda lapillo,
 Æternum inscribi nostris dignissima fastis:
 Ter salve, lux alma, serena, secunda, secundi
 Prima iterum *Caroli*; nec tantum Principis hujus,
 Gentis at *Angliacæ* meritò natalis habenda ;
 Quæ cum Rege suo modò functa, extorris, & exul,
 Jam cum Rege suo tandem rediviva resurgit.

In obitum HENRICI Ducis Glocestriz, qui eodem
 anno quo ipsius Frater Rex CAROLUS II in
 Angliam rediit, suis concessit,
 Epicedium.

Sic tessellato fruitur fortuna triumpho,
 Et vario rotat orbe vices; modò candida currunt
 Tempora,

Tempora, mox atro veniunt signanda lapillo.
 Nil stabile & fixum; succedunt funera festis,
 Excipiuntque hilares Epicedia moesta choreas.
 O quantos plausus, & júbila quanta tulisti,
 Magne triumphali rediens cum *Carole* curru
 Captivos duxisti animos, & corda tuorum !
 Quam subito inversis plorat nunc *Anglia* fatis,
 Induiturque atras (heu ! falso nomine) vestes
Albion, & resonant lugubri compita lessu !
Carolus, *Henricus*, dolor hinc, par inde voluptas :
 In duo distrahimur. Concedas, *Carole*, fratri
 Tantisper ; liceatque recentem plangere cladem,
 Te quanquam salvo, chari dum Principis umbræ
 Mittimus inferias, tumulo & libamus honores.

O *Henrice*, decus *Britonum*, dulcissime rerum,
 Deliciæ populi, sec'li spes magna futuri,
 Terribilis dextrâ, formâ peramabilis Heros ;
 Flos, *Henrice* Ducum, & patriæ virtutis imago,
 Flos, *Henrice*, Ducu n, Dux florentisque juventæ :
 Flos peramœne virum, Florû & pulcherrime Princeps,
 In te nempe uno, veris formosa propago,
 Lilia mixta rosis, simul ore, & stemmate certant.
Henrice, ô lumen gentis columenque *Britannæ*,
 Grande tuis, gratumque *Angliæ* (tot sidera testor,
 Tot Reges, Patrumque tuum) per secula nomen !
 O dolor atque decus, Princeps charissime, nostrum,
 O dilecte Deo, nondum sed debite coelo,
 Quò fugis? ahi miseros & nos, terrâsque relinquis ?
 Vixque salutados, heu! tam citò deseris *Anglos* ?
 Ostendent nobis te tantum fata, neque ulrà
 Esse sinent, reducein tam nuper, inhospita fata ?

O nimium surda ad nostras Libitina querelas !
 O Parcæ immites, & nescia carmine flecli
 Fatorum series, & ineluctabilis ordo,
 Et fixæ astrorum leges & dura potestas !
 Parcite vos Superi, si vestra palatia pulsant

Musa audax, vanóque laceſſimus æthera planctu.
 Scilicet obruimur; rapit inclementia Lethi
 Attonitos, proni ferimur torrente malorum;
 Non unis agimur furiis, nec ſimplice damno
 Liquimur in lachrymas, denſatur funere funus.
 Nec de plebe hominum; *vulgaria fercula temnit*
 Mors bona, Regali paſcuntur ſanguine Manes.
 Nos animæ viles (quid adhuc ſub luce moramur ?)
 Carpimur heu ſenſim, & repetitâ clade perimus.
 Vix animam trahit infelix en *Anglia mater*,
 Deliciis orbata ſuis, penitúsque fatiſcit
 Ægra nimis, tot foeta malis, & pondere luſtús
 Preſſa gravi; nec ferret onus, niſi *Carolus eſſet*,
 Sitque, precor, longum longum poſt talia fata, ſuperſtes;
 (Curriculum vitæ, ceu verſus hypermeter eſto)
 Fratribus & demptos huic addat juſtior annos
 Parca, brevésque colos producto ſtamine penſet.

Ad Sereniſſimum Regem CAROLUM II,
in die Inaugurationis ſuæ,
Gratulatorium.

Sume tuis dignam meritis, Rex Magne, coronam,
 Indue temporibus par diadema tuis.
Tempora ſeu capitis ſpectes, ſeu *tempora vitæ*,
 Quàm bene utriſque ſedet tantus honoris apex!
 En! decimâ demum trieteride regna revisis:
 Quàm matura ætas ſcilicet imperio!
 Debit hâc Deus in terris, hâc Rhetor *Athenis*,
 Hâc *Levita* olim munus inire ſuum.
 Sed quid ego hos annos, triginta aut computo meſſes,
 Quarum myriades nil ſine mente valent?
 Nos ævum meritis metimur: *Tempora*, Cæſar,
 Plus tua, quàm *tempus*, ſacra tiara decet.
 Non matura ætas, ſed mens maturior annis
 Regnorum & Regum te facit eſſe caput.

Tu virtute dies anteisti, dotibus annos,
 Tum cùm ætate puer, *Carole*, mente senex.
 Hinc regalem adeò decorant tua tempora vittam,
 Et capite ornatur trina corona tuo,
 Scilicet acropoli, & *Capitol* nobilis arce,
 Quam *Sophia*, et *Pietas*, et *Themis* alma colunt;
 In quò tres istæ sedem fixere sorores;
 Quàm meritò huic Capiti trina corona datur !

Aliud.

S Candè triumphali *Capitolia*, *Carole*, curru,
 Scandè coronatus, totum cùm viceris orbem,
 Non armis, sed amore tui. Te sospite, *Cæsar*,
 Agglomerant gentes, Reducem et mirantur, amantq;
 Gratanturque tibi tantos sine cæde triumphos,
 Incolumemque stupent, per tot miracula rerum
 Faucibus ex *Orci* propriâ virtute redemptum.
 Scandè thronum Princeps, postquam tot fregeris iras,
 Tot portenta hominum, tot monstra subegeris unus,
Aten, & *Nemesis*, Rabiemque, Odiûmq; domâris
 Non vi, sed visu. Quantò hæc meliora tropæa,
 Quàm quæ olim *Macedo* de victo Oriente superbus
 Rettulit, & multo sacrauit sanguine *Mavors* !

*In auspiciatissimam Regis CAROLI II In-
 augurationem festo die S. Georgii
 celebratam.*

O Fortunatos gemino *Polluce* Britannos !
 Faustum fidus utrunque, *Georgius* unus, et alter,
 Angligenis; unus (nisi fallit fabula) Martyr
 Pro Christo, *Carolo* pro Martyre *Georgius* alter,
 Martyris et nato; fidei Confessor avitæ,
 Et scelerum vindex, populi et Tutela *Britanni*.
 Qui cunctando hostem fregit ter *Maximus* hêros,
 Et rem restituit nobis, solioque paterno
 Restituit *Carolus Fabiano* more secundum.
 Bini igitur Sancti festo celebrentur eodem,

Aut etiam alterius nova sint Solennia *Georgi*;
 Atque eodem *April*i peragantur mense; *Britannis*
 Cum primùm affulsit nova spes duce et auspice *Monke*
Venturi Caroli, redivivi et gloria regni.

Cùmque suis Regem latebris servaverit Arbor,
 Sit celebre hoc nostræ posthac emblemata salutis:
 Postque Crucem Christi, nostræ quæ insignia gentis,
 Planta beata *Anglis* sit proxima Regia *Quercus*,
 Æternùm et nostris indat sua nomina Fastis.
 Et nè unus tantùm Satrapis sit nobilis Ordo,
 Sit Titulus novus alter, et alter qui vehat Ordo
 Delectos heroas ad æthera, nè vel honores
 Sola suos, Equitèsve *Periscelis aurea* jactet;
 Sit novus Ordo, *Sacra* qui nomen ab *Arbore* sumat:
 Alter erit sic Sanctus, erunt etiam Altera festa,
 Atque suos Equites nunc *aurea Quercus* habebit.

Ad populum Britannum, ut felicitatem suam, Regis re-
stitutione partam, grato animo agnoscat,
 Ὡς δὲ παραυρενική.

G Ratam memento rebus in optimis
 Servare mentem, sospite *Carolo*,
 Tot functæ damnis, tot superites
 Cædibus, incolumis *Britanne*.
 Vides ut axi jam redeat jubar,
*Phæbus*que pulsum restituat diem,
 Excusserint & qui furores
 Præcipitem *Phæthonta* curru.
 Vides ut orbi jam redeat fides,
 Et candor, et pax, almæque faustitas,
 Et veritas fūco remoto,
 Et niveum sine fraude pectus.
 Vides ut Aulæ jam redeat decor,
 Auctoritas et pristina Curia,
Astræa terras ut revisat,
 Et *Themis* exilio reducta.

Vides

Vides ut aris jam redeat nitor,
 Tollátque sacrum Relligio caput,
 Nec ampliùs jam Templà fiant
 Æqua solo, stabula aut equorum.
 Vides ut Urbi jam redeat pudor,
 Intaminato et foedere castitas
 Mentis bonæ custos, forórque
 Simplicitas, probitasq; morum.
 Vides ut *Almæ* jam redeat decus
 Utrique *Matri*, et lux Academiis,
 Et floreat Artes fugatâ
 Barbarie, vigeántque Musæ.
 Hæc, hæc recepti pignora *Caroli*,
 Hæc dona Divûm, cùm reducem darent
Anglis Monarcham, hæc cuncta nobis
 Reddita cum redeunre Rege.
 Inaugurati hæc munera *Cæsaris*,
 Hæc spargit in nos missilia undique
Augustus, hæ sunt ecce gemmæ,
 Quis *Caroli* diadema fulget.
 Grates quis unquam solvere debitas?
 Quis vota cœlo? quis meritas preces?
 Quis tura templo digna possit
 Pro *Carolo*, et cumulo hoc bonorum?
 Quæ agnosce tandem grata *Britannia*,
 Felix nimis, si grata *Britannia*,
 Si hâc sorte nôis, et Deorum
 Muneribus sapienter uti.
 Post tot procellas fortiter occupa
 Portum, ac abhorre fluctibus à novis:
Neptuni opem frustrâ invocabis,
 Naufragium semel antè passa.
 Purâ nec unquam mente pias preces
 Parcas supremo fundere Numini,
 Æternùm ut, *Anglis* quæ benignè
 Contulerit, sua donâ servet.

Illud cavebis, si fapis, unicé,
 Nè rursus, arte hâc jam bene sublitam,
 Fanaticus te ludat error,
 Aut pietas simulata fallat.
 Lex, jus, et æquum, pax, amor, et fides
 Nunquam exules sint, jam reduces semel:
 Nefas at omne, et fraus avara,
 Sacrilegusque furor faceffat,
 Edâxque livor, perfidia, et scelus,
 Rapina, luxus, fastus et insolens;
 Nè nuperæ clades recurrant,
 Et Chaos, Ilias et malorum.
 Quin ergò *VIVAT REX, Carolus, Pius,*
 (*Hæc una vox, hæc vota epidemica*)
 Nec *Anglicanæ* unquam *Coronæ*
Regia stirps Carolina desit.
 Vota hæc, *Britanne*, ut sint rata coelitus,
 Memento sacris ritè anathematis
 Ornare pulvinar Deorum, et
 Tempia novo decorare saxo.

AD LECTOREM.

Si corripitur secunda syllaba in voce Stagirita, non
 tam gravis (ut spero) hac culpa videbitur, ut Auctor pro-
 pterea valde corripere mereatur. Siquidem produci possunt
 hujusmodi Syssyles plura (ni fallor) exempla ex Poetis
 præsertim Sacris & Neotericis. Nōrunt quinetiam erudi-
 ti quanta sit varietas atque licentia in prosodia & quanti-
 tate Propriorum Nominum, eorum imprimis quæ ex Græco
 in Latinum transferuntur. Errata porro Typographica,
 pauca sanè ea (si quæ sunt) & levioris momenti, Lector
 pro humanitate sua festinantibus Operis facile condona-
 bit.

F I N I S.

GEORGII HERBERTI
ANGLI

Musæ Responsoriæ,

AD

ANDREÆ MELVINI
SCOTI

Anti--Tami--Cami--

Categoriam.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.

Anno Dom. 1662.

42...356

Pro Supplici

*Evangelicorum Ministrorum in Anglia,
ad Serenissimum Regem*

*Contra larvatam geminae Academiae
Gorgonem Apologia ;*

SIVE

ANTITAMICAMICATEGORIA,

Autore *Andrea Melvino.*

Responsum , non dictum.

INsolens, audax, facinus nefandum,
Scilicet, (poscit ratio ut decori ,
Poscit ex omni officio ut sibi mens
Conscia recti)

Anxiam Christi vigilémque curam,
Quæ pias terras animas relictis
Sublevans deducit in astra , nigróque
Invidet Orco,

De sacri casta ratione cultûs,
De Sacro-sancti Officii decoro
Supplicem ritu veteri libellum

Porr'gere Regi ,
Simplici mente atque animo integello,
Spiritu recto, & studiis modestis,
Numinis sancti veniam, & benigni
Regis honorem

Ritè

Ritè præfantem : Scelus expiandum
 Scilicet taurorum, ovium, suumque
 Millibus centum, voluisse nudo

Tangere verbo

Præsulum fastus; monuisse Ritus
 Impios, deridiculos, ineptos
 Lege, ceu labes, maculasque lectâ ex

Gente fugandos.

Jusque-jurandum ingemuisse jura
 Exigi contra omnia; tum misellis
 Mentibus tristem laqueum injici per

Fasq;, nefasque.

Turbida illimi Crucis in lavacro
 Signa consignem ? magico rotatu
 Verba devolvam ? sacra vox sacratâ im-

Murmuret undâ

Strigis in morem ? Rationis usu ad-
 -Fabor Infantem vacuum ? canoras
 Ingeram nugas minùs audienti

Dicta puello?

Parvulo impositis manibus sacramento
 Gratia foedus ? digitone Sponsæ
 Annulus Sponsi impositus sacramentum

Connubiale

Foedus æternæ bonitatis ? Undâ
 Num salutari mulier Sacerdos
 Tinget in vitam, Sephoramque reddet

Lustrica mater ?

Pilei quadrum capiti rotundo
 Ritè quadrabit ? Pharium camillo
 Supparum Christi, & decus Antichristi

Pontificale ?

Pastor examen gregis exigendum
 Curet invitus, celebrare coenam
 Promptus arcanam, memorando Jesu

Vulnera dira ?

Cantibus certent Berecynthia æra
 Musicum fractis ? reboentve rauco
 Tempa mugitu ? Illecebris supremi ah
 Rector Olympi

Captus humanis ? libitumque nobis,
 Scilicet, Regi id Superum allubescet ?
 Somniumque ægri cerebri profanum est
 Dictio sacra ?

Haud secus lustris Lupa Vaticani
 Romuli facem bibit, & bibendam
 Porrigit poc'lo, populisque & ipsis
 Regibus aureo.

Non ita æterni *Witakerus* acer
 Luminis vindex, patriæque lumen
 Dixit, aut sensit; neque celsa summi
 Penna *Renoldi*,

Certa sublimes aperire calles,
 Sueta coelestes iterare cursus,
 Læta misceri niveis beatæ
 Civibus aulæ;

Nec Tami, aut Cami accola faniore
 Mente, qui cœlum sapit in frequenti
 Hermathenæo, & celebri Lyceo
 Culta juvenus,

Cujus affulget genio Jovæ lux,
 Cui nitens Sol justitiæ renidet,
 Quem jubar Christi radiantis alto
 Spectat Olympo.

Bucerum laudem ? memorémque magnum
Martyrem ? gemmas geminas renati
 Aurei sec'li, duo dura sacri
 Fulmina belli ?

Alterum

Alterum Camus liquido recurſu,
 Alterum Tamus trepidante lymphâ
 Audiit, multum ſtupuitque magno
 Ore ſonantem.

Anne mulcentem Rhodanum, & Lemanium
 Prædicem *Bezam* viridi in ſeneſta?
 Octies cujus trepidavit ætas
 Claudere denos

Solis anfractus, reditûſque, & ultra
 Quinque percurrrens ſpatioſa in annos
 Longius florem viridantis ævi
 Prorogat & ver.

Oris erumpit ſcatebra perenni
 Amnis exundans, gravidique rores
 Gratia foecunda animos apertis
 Auribus implent.

Major hic omni invidia, & ſuperſtes
 Millibus mille, & *Sadeele*, & omnium
 Maximo *CALVINO*, aliisſque veri
 Teſtibus æquis;

Voce olorina liquidas ad undas
 Nunc canit laudes Genitoris almi
 Carmen, & Nato canit, eliquante
 Numinis aurâ,

Senſa de caſtu ſacra puriore,
 Dicta de cultu potiore Sancta,
 Arma quæ in caſtris jugulent ſeveri
 Tramitis hoſtes.

Cana cantanti juga ninguidarum
 Alpium applaudunt, reſonântque valles;
 Jura concentu nemorum ſonoro,
 Et pater Iſter

Consonant longé ; pater & bicornis
 Rhénus ascensum ingeminat. Garumna,
 Sequana, atque Arar, Liger : insularum &
 Undipotentum

Magna pars intenta Britannicarum
 Voce conspirat liquida: solúmque,
 Et salum, & coelum, æmula præcinentis
 More, modóque

Concinunt *Beza* numeris, modisque
 Et polo plaudunt; referúntque leges
 Lege quas sanxit pius ardor, & Rex
 Scoto-britannus.

Sicut edictum in tabulis ahenis
 Servat æternum pia cura Regis
 Qui mare, & terras, variisque mundum
 Temperat horis:

Cujus æqualis Soboles Parenti
 Gentis electæ pater, atque custos;
 Par & ambobus, veniens utrinque
 Spiritus almus;

Quippe Tres-unus Deus; unus actus,
 Una natura est tribus; una virtus
 Una Majestas, Deitas & una,
 Gloria & una.

Una vis immensa, perennis una
 Vita, lux una, & sapientia una,
 Una mens, una & ratio, una vox, &
 Una voluntas

Lenis, indulgens, facilis, benigna;
 Dura, et inclemens, rigida, et severa;
 Semper æterna, omnipotens, et æqua.
 Semper et alma :

Lucidum

Lucidum cuius speculum est, reflectens
 Aureum vultûs jubar, & verendum,
 Virginis proles, fata coelo, & alti In
 Terpres Olympi;

Qui Patris mentémque, animúmque sancti
 Filius pandit face noctilucâ,
 Sive Doctrinæ documenta, seu com-
 Pendia Vitæ,

Publicæ, privæ, sacra scita Regni
 Regis ad nutum referens, Domûsque
 Ad voluntatem Domini instituta
 Singula librans,

Luce quam Phœbus melior refundit,
 Lege, quam Legum tulit ipse -lator,
 Cujus exacti officii suprema est
 Norma voluntas.

Coeca mens humana, hominum voluntas
 Prava, & affectus rabidi: indigétque
 Luce mens, normâ officii voluntas,
 Lege libido,

Quisquis hanc furda negat aure, quâ se
 Fundit ubertim liquidas sub auras,
 Ille ter prudens, sapiénsque, & omni ex
 Parte beatus.

Ergò vos *Cami* proceres, *Tamí*que,
 Quos viâ flexit malefuadus error,
 Denuo rectum, duce Rege Regum, in-
 Sistite callem.

Vos metus tangit si hominum nec ullus,
 At Deum fandi memorem et nefandi
 Vindicem sperate, et amœna solis
 Tartara Diris;

Quæ manent fontes animas, trucesque
Præfulum factus, malè quas perurit
Pervigil zelus vigilum, et gregis cu-
Stodia pernox,

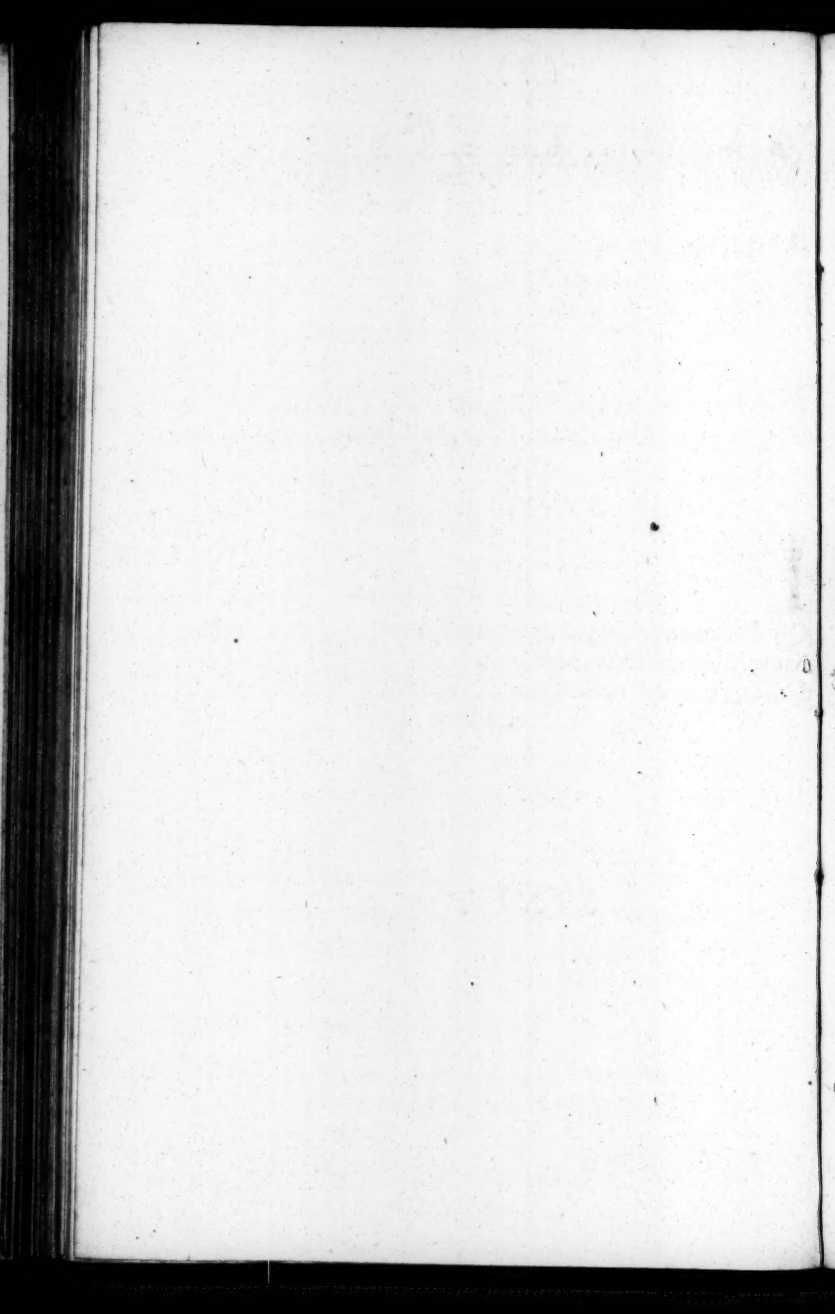
Veste bis tinctâ Tyrio superbos
Murice, et pastos dape pinguiore
Regia quondam aut saluari inuncta a-
Bdomine coena.

Qualis *Ursini*, *Damasique* fastus
Turgidus, luxúque ferox, feróque
Ambitu pugnax, sacram et ædem, et urbem
Cæde nefandâ

Civium inestavit, et ominosum
Traxit exemplum veniens in ævum,
Præfulum quod nobilium indecorus
Provocat ordo.

Quid fames auri sacra? quid cupido
Ambitu diro fera non propagat
Posteris culpæ? mala damna quanta
Plurima fundit?

FINIS.

Augustissimo, Potentissimoque
Monarchæ

JACOBO, D. G.

*Magnæ Britanniae, Franciæ, & Hiberniæ
Regi, Fidei Defensori, &c.*

Geo. Herbertus.

ECce recedentis fœcundo in littore Nili
Sol generat populum luce foyente novum.
Antè tui, CÆSAR, quàm fulserat aura favoris,
Nostræ etiam Musæ vile fuere lutum :
Nunc adèd per te vivunt, ut repere possint,
Sintque ausæ thalamum solis adire tui.

Illustris. Celsissimoque CAROLO,
Walliæ, & Juventutis Principi.

Quam chartam tibi porrigo recentem
Humanæ decus, atq; apex juventæ,
Obtutu placido benignus affles,
Nam aspectibus è tuis vel unus
Mordaces tineas, nigrasque blattas,
Quas livor mihi parturit, retundet,
Ceu, quas culta timet seges, pruinas
Nascentes radii fugant, vel acres
Tantum dulcia leniunt catarrhos.
Sic ô te (juvenem, senémve) credat
Mors semper juvenem, senem Britanni.

H

Reva-

Reverendissimo in Christo Patri,
ac Domino, Episcopo
Vintoniensi, &c.

SANCTE Pater, cœli custos, quo doctius uno
Terra nihil, nec quo sanctius astra vident ;
Cùm mea futilibus numeris se verba viderent
Claudi, penè tuas præteriêre fores.
Sed properè, dextrêque reduxit euntia sensus,
Ista docens soli scripta quadrare tibi.

Ad Regem.

Instituti Epigrammatici ratio.

Epigr. I.

CUM millena tuam pulsare negotia mentem
Constet, & ex illa pendeat orbis ope ;
Nè te productis videar lassare Camœnis,
Pro solido, CÆSAR, carmine frustra dabo.
Cùm tu contundens *Catharos*, vultûque librisque,
Grata mihi mensæ sunt analecta tuæ.

Ad Melvinum. Epigr. II.

NON mea fert ætas, ut te, veterane, laceßam ;
Non ut te superem: res tamen ipsa feret.
Ætatis numerum supplebit causa minorem :
Sic tu nunc juvenis factus, egoque senex.
Aspice, dum perflas, ut te tua deserat ætas ;
Et mea sint canis scripta referta tuis.
Ecce ramen quàm suavis ero ! cùm, fine duelli,
Clauserit extremas pugna peracta vices,
Tum tibi, si placeat, fugientia tempora reddam ;
Sufficiet votis ista juvenia meis.

In monstrum vocabuli
Anti-Tami-Cami-Categoria.

Epigr. III. Ad eundem.

O Quàm bellus homo es! lepidò quàm nomine fugis
Istas *Anti-Tami-Cami-Categorias*!

Sic Catharis nova sola placent; res, verba novantur:

Quæ sapiunt ævum, ceu cariola jacent.

Quin liceat nobis aliquas procudere voces:

Non tibi fingendi sola taberna pater.

Cùm sacra perturbet vester furor omnia, scriptum

Hoc erit, *Anti-furi-Puri-Categoria.*

Pollubra vel cùm olim damnâris Regia in ara,

Est *Anti-pelvi-Melvi Categoria.*

Partitio *Anti-Tami-Cami-Categoria. IV.*

T Res video partes, quò re distinctiùs utar,

Anticategoria, Scoto-Britannæ, tuæ:

Ritibus ¹ una Sacris opponitur; ² altera Sanctos ¹ *Ab ini-*

Prædicat auctores; ³ tertia plena Deo est. ² *no ad*

Postremis ambabus idem sentimus uterque; ³ *vers. 65.*

Ipsè pios laudo; Numen & ipse colo. ² *Inde ad*

Non nisi prima suas patiuntur prælia lites. ³ *vers. 128.*

O bene quòd dubium possideamus agrum! ¹ *Inde*

In metri genus. V.

C Ur, ubi tot ludat numeris antiqua pœsis,
Sola tibi Sappho, feminæque una placet?

Cur tibi tam facîle non arrisère poetæ

Heroum grandi carmina fulta pede?

Cur non lugentes Elegi? non acer Iambus?

Commotos animos rectiùs ista decent.

Scilicet hoc vobis proprium, qui puriùs itis,

Et populi spurcas creditis esse vias:

H 2

Vos,

Vos ducibus missis, missis doctoribus, omnes
 Feminæum blanda fallitis arte genus :
 Nunc etiam teneras quò versus gravior aures,
 Mulceat, imbelles complacere modi.

† *In titulo.* *De † Larvata Gorgone.* *VI.*

Gorgona cur diram, larvæque obtrudis inanes,
 Cum propè sit nobis Musa, Medusa procul ?
 Si, quia felices olim dixere per ætæ
 Pallada gorgoneam, sic tua verba placent.
 Vel potius liceat distinguere. Tūque, tuque
 Sumite gorgoneam, nostræque Pallas erit.

Verf. 21. *De Præsulum fastu.*

Præsulibus nostris fastus, *Melvine*, tumentes
 Sæpius aspergis. Siste, pudore vacas.
 An quod semotum populo laquearibus altis
 Eminent, id tamidum protinus esse feres ?
 Ergò etiam Solem dicas, ignave, superbum,
 Qui tam sublimi conspicit orbe viam :
 Ille tamen, quamvis altus, tua crimina ridens
 Assiduo vilem lumine cingit humum.
 Sic laudandus erit nactus sublimia Præsul,
 Qui dulci miseros irradiabit ope.

† *In titulo.* *De gemina Academia.*

Quis hic superbit, oro ? tūne, an Præsules ?
 Quos dente nigro corripis ?
 Tu duplicem solus Camœnarum thronum
 Virtute percellis tuâ ;
 Et unus impar æstimatur viribus,
 Utrumque sternis calcitro :
 Omnesque stulti audimus, aut hypocritæ,
 Te perspicaci, atque integro.

An rectiùs nos, si vices veritas, probi,
 Te contumaci, & livido ?
 Quisquis tuetur perspicillis Belgicis
 Qua parte tractari solent,
 Res ampliantur, sin per adversam videt,
 Minora fiunt omnia:
 Tu qui superbos cæteros existimas
 (Superbius cùm te nihil)
 Veritas specillum: nam, prout se res habent,
 Vitro minùs rectè uteris.

De S. Baptismi "ritu. Epigr. IX.

"Vers. 34.

Cum tener ad sacros infans sistatur aequalis,
 Quòd puer ignorat, verba profana putas ?
 Annon sic mercamur agros ? quibus ecce Redemptor
 Comparat æterni regna beata Dei.
 Scilicet emptorem si res aut parcior ætas
 Impediant, apices legis amicus obit.
 Forsitan & prohibes infans portetur ad undas,
 Et per se Templi limen adire velis:
 Sin, *Melvine*, pedes alienos postulet infans,
 Cur sic displiceat vox aliena tibi ?
 Rectiùs innocuis lactentibus omnia præstes,
 Quæ ratio per se, si sit adulta, facit.
 Quid vetat ut pueri vagitus suppleat alter,
 Cùm nequeat claras ipse litare preces ?
 Sævus es eripiens parvis vadimonia cœli :
 Et tibi sit nemo præ, ubi poscis opem.

De Signaculo Crucis. X.

Vers. 29.

Cur tanta sufflas probra in innocuam Crucem ?
 Non plùs maligni dæmones Christi cruce
 Unquam fugari, quàm tui focii solent,
 Apostolorum culpa non levis fuit

Vitasse Christi spiritum efflantis crucem.
 Et Christianus quisque piscis dicitur
 Tertulliano, propter undæ pollubrum,
 Quo tingimur parvi. Ecquis autem brachiis
 Natare sine clarissima potest cruce ?
 Sed non moramur : namque vestra crux erit,
 Vobis faventibusve, vel negantibus.

Vers. 25.

De juramento Ecclesiæ. X I.

ARticulis sacris quidam subscribere jussus
 Ah ! Cheiragra vetat, quò minùs, inquit, agam.
 O verè dictum, & bellè ! cùm torqueat omnes
 Ordinis ofores articulare malum.

Vers. 22.

De Purificatione post puerperium. XII.

ENixas pueros matres se sistere templis
 Displicet, & laudis tura litare Deo.
 Fortè quidem, cùm per vestras Ecclesia turbas
 Fluctibus internis exagitata natet,
 Vos sine maternis hymnis infantia vidit,
 Vitæque neglectas est satis ulta preces.
 Sed nos, cum nequeat parvorum lingua parentem
 Non laudare Deum, credimus esse nefas.
 Quotidiana suas poscant si fercula grates,
 Nostra caro sanctæ nescia laudis erit ?
 Adde piis animis quævis occasio lucro est,
 Quæ possint humili fundere corde preces.
 Sic ubi jam mulier decerpti conscia pomi
 Ingemat ob partus, ceu maledicta, suos,
 Appositè quem commotum subfugerat olim,
 Nunc redit ad mitem, ceu benedicta, Deum.

48

De Antichristi decore Pontificali. XIII.

NON quia Pontificum sunt olim afflata veneno,
 Omnia sunt temere projicienda foras.

Tollan.

Tollantur si cuncta malus quæ polluit usus,
Non remanent nobis corpora, non animæ.

49 *De Superpelliceo. XIV.*

Quid sacra tandem meruere vestes?
Quas malus livor jaculis lacescit
Polluens castam chlamydis colorem
Dentibus atris?

Quicquid ex urna meliore ductum
Luce prælustri, vel honore pollet,
Mens sub insigni specie coloris
Concipit albi.

Scilicet talem liquet esse solem;
Angeli vultu radiante cudent;
Iacolæ coeli melioris albâ
Veste triumphant.

E treaturis sine mentis usu
Conditis binas homini sequendas
Spiritus proponit, & est utrique
Candor amicus.

Ergo ringantur pietatis hostes,
Fili noctis, populus malignus,
Dum suum nomen tenet, & triumphat
Albion albo.

*Ovis, & co-
lumba. Co-
lumel. l. 7.
c. 2. & l. 8. c. 8.*

Verf. 15. De Pileo quadrato. XV.

Quæ dictæria fuderat Britannus
Superpellicei tremendus hostis,
Isthæc pileus audiit propinquus,
Et partem capitis petit supremam;
Non sic effugit angulus vel unus
Quo dictis minus acribus notetur.

Verum heus! si reputes tibi, tuisque
Longè pileus anteit galerum,
Ut fervor cerebri refrigeretur,

Qu

Qui vestras edit intimè medullas,
Sed qui tam malè pileos habetis,
Quos Ecclesia comprobat, verendum
Ne tandem caput ejus impetatis.

In Catharum. XVI.

Cur Latiam linguam reris nimis esse profanam?
Quam præmissa probant secula, nostra probant?
Cur terctem Græcam damnas, atque Hellada totam,
Qua tamen occisi fœdera scripta Dei?
Scilicet Hebræam cantas, & perstrepis unam:
Hæc facit ad nasum sola loquela tuum.

129

De Episcopis. XVII.

Quos charos habuit Christus Apostolos,
Testatosque suo tradiderat gregi;
Ut cum mors rabidis unguibus imminens
Doctrinæ fluvios clauderet aureæ,
Mites acciperent Lampada Præsules,
Servaréntque sacrum clavibus ordinem;
Hos nunc barbaries impia vellicat
Indulgens propriis ambitionibus,
Et quos ipsa nequit scandere vertices
Hos ad se trahere, & mergere gestiens.
O cœcum populum! si bona res fiet
Præsul, cur renuis? sin mala, pauculos
Quàm cunctos fieri præstat Episcopos.

184

De iisdem, ad Melvinum. XVIII.

Præsulibus dirum te Musa coarguit hostem,
An quia Textores, Artificesque probas?

De Textore Catharo. XIX.

Cum piscatores Textor legit esse vocatos,
 Ut sanctum Domini persequerentur opus;
 Ille quoq; invadit Divinam Flaminis artem,
 Subtegmen reti dignius esse putans,
 Et nunc perlongas Scripturæ itamine telas *vers. 59.*
 Torquet, & in Textu Doctor utroq; cluet.

30. 32. *De Magicis rotatibus. XX.*

Quos tu rotatus, quale murmur auscultas
 In ritibus nostris? Ego audio nullum.
 Agè, provocemus usq; ad Angelos ipsos,
 Aurèsq; superas : arbitri ipsi sint litis,
 Utrum tenore sacra nostra sint nec ne
 Æquabili facta. Ecquid ergo te tanta
 Calumniandi concitavit urtica,
 Ut, quæ Papicolis propria, assuas nobis,
 Falsumque potiùs, quàm crepes versu?
 Tu perstrepis tamen ; utq; turgeat carmen
 Tuum tibi, poeta belle non mystes
 Magicos rotatus, & perhorridas Striges, *vers. 33.*
 Dictæriis mordacibus notans, clamas
 Non convenire precibus ista Divinis.
 O sævus hostis ! quàm ferociter pugnas !
 Nihilne respondebimus tibi ? Fatemur.

Ad fratres. XXI.

O se'clum lepidum! circumstant undiq. Frâtres,
 Papicolisq; sui sunt, Catharisq; sui.
 Sic nunc plena boni sunt omnia Fratris, amore
 Cùm nil fraterno rarius esse queat.

23.

De labe, maculâsq;. XXII.

L Abeculas, maculâsq; nobis objicis,
 Quid ? hocce est mirum ? Viatores sumus.
 Quò sanguis est Christi, nisi ut maculas lavet,
 Quas spargit animæ corporis propius lutum ?
 Vos ergo puri ! o nomen appositissimum
 Quo vulgus ornat vos ! At audias parum ;
 Astronomus olim (ut fama) dum maculas diu,
 Quas Luna habet, tuetur, in foveam cadit,
 Totûsq; cænum Cynthia ignoscit notis.
 Ecclesia est mihi Luna ; perge in Fabulâ.

54.

De Musica Sacra. XXIII.

C Ur efficaci Deucalion manu,
 Post restitutos fluctibus obices,
 Mutas in humanam figuram
 Saxa supervacuâsq; cautes ?
 Quin redde formas, o bone, pristinas,
 Et nos reducas ad lapides avos :
 Nam saxa mirantur canentes,
 Saxa lyras, citharâsq; callent.
 Rupes tenaces, & filices ferunt
 Potentiori carmine percitas
 Saks per incultos, lacûsq;
 Orphea mellifluum secutas.
 Et saxa diris hispida montibus
 Amphionis testitudine nobili
 Percussa dum currunt ad urbem,
 Mænia contribuere Thebis.
 Tantùm repertum est trux hominum genus,
 Qui templa sacris expoliant choris,
 Non erubescens vel ipsas
 Duritiâ superare cautes,

O plena

O plena centum Musica Gratiis,
Præclariorum spirituum cibus,

Quò me vocas tandem, tuúmque;
Ut celebrem decus iussuſurras ?

Tu Diva miro pollice spiritum
Cæno profani corporis exuens
Ter millies cælo reponis :

Astra rogant, Novus hic quis hospes ?
Ardore Moſes concitus entheo,
Merſis revertens lætus ab hoſtibus
Exuſcitât plebem ſacratos

Ad Dominum properare cantus.
Quid hocce ? Pſalmos audion' ? o dapes !
O ſucculenti baſſama ſpiritus !

Ramenta cæli, guttulæque;
Decidua melioris orbis !

Quos David, ipſæ deliciæ Dei,
Ingens piorum gloria Principum,
Sionis excelsas ad arces
Cum citharis , lituiſque miſcet.

Miratur æquor finicimum ſonos,
Et ipſe Jordan ſiſtit aquas ſtupens ;
Præ quo Tibris vultum recondit,
Eridanúſque pudore fuſus.

Tun' obdis aures, grex nove, barbaras,
Et nullus audis ? Cantibus obſtrepens,
Ut, quò fatiges verberéſque;

Pulpita, plus ſpatij lucreris ?
At cui videri prodigium poteſt
Mentes, quietis tympana publicæ,
Discordijs plenas ſonoris
Harmoniam tolerare nullam ?

35.

De eadem. XXIV.

CAntus sacros, profane, mugitus vocas ?
Mugire multò mavelim quàm rudere.

21.

De ritu usus. XXV.

CUm primùm ritibus suis
nostram Cæsar ad insulam
olim appelleret, intuens
omnes indigenas loci
videntes sine vestibus,
O victoria, clamitat
certa, ac perfacilis mihi !

Non alio Cathari modo
cum sponsam Domini pijs
orbam ritibus expetunt,
atq; ad barbariem patrum
vellent omnia regredi,
illam tegminis insciam
prorsus Dæmoni, & hostibus
exponunt superabilem.

Atqui vos secus, o boni,
sentire, ac sapere addecet,
si vestros animos regant
scripturæ canones sacræ :
Námq; hæc, jure, cuipiam
vestem non adimi suam,
sed nudis & egentibus
non suam tribui jubet.

De annulo conjugali. XXVI.

Sed nec conjugij signum, Melvine, probabis ?
Nec vel tantillum pignus habebit amor ?

Nulla

Nulla tibi si signa placent, è nubibus arcum
 Eripe cælesti qui moderatur aquæ.
 Illa quidem à nostro non multùm abludit imago,
 Annulus & plenus tempore forsan erit.
 Sin nebulis parcas & nostro parcito signo,
 Cui non absimilis sensus inesse solet.
 Scilicet, ut quos ante suas cum conjuge tedas
 Merferat in luitris perniciofa venus,
 Annulus hos revocet, sistatq; libidinis undas
 Legitimi signum connubiale tori.

De Mandis, & mundanis. XXVII.

EX prælio undæ ignisque (si Phycis fides)
 tranquillus aer nascitur:
 Sic ex profano Cosmico, & Catharo potest
 Christianus extundi bonus.

31. *De oratione Dominica XXVIII.*

Quam Christus immortalis innocuo gregi
 voce suâ dederat,
 quis crederet mortalibus
 orationem rejici septemPLICEM,
 quæ miseris clypeo
 Ajacis est præstantior?
 Hæc verba superos advolaturus thronos
 Christus, ut auxilij
 nos haud inanes linqueret,
 (cùm dignius nihil posset aut melius dare)
 pignora chara sui
 fruenda nobis tradidit.
 Quis sic amicum excipiet, ut Cathari Deum,
 qui renovare sacri
 audent amoris Symbolum?

Tu verò quisquis es, cave, nè dum neges
improbe verba Dei,
te denegat V E R B U M Deus.

In Catharum quendam. XXIX.

Cum templis effare, madent sudaria, mappæ,
Trux caper alarum, suppara, læna, sagum.
Quin populo, clemens, aliquid largire caloris :
Nunc sudas solus ; cætera turba riget.

61. *De lupa luftri Vaticani. XXX.*

CAlumnia rum nec pudor quis nec modus ?
Nec *Vaticanae* defines unquam *Lupa* ?
Metus inanes ! Nos pari prætervehi
Illam Charybdim cautione novimus
Vestramq; Scyllam, æquis parati spiculis
Britannicam in Vulpem, inque Romanam Lupam.
Dicti fidem firmabimus Anagrammate.

*Roma dabit Oram, Maro, Ramo,
Armo, Mora, & Amor.*

R *Oma*, tuum nomen quam non pertransiit *Oram*,
Cum Latium ferrent secula priſca jugum ?
Non deerat vel fama tibi, vel carmina famæ,
Unde *Maro* laudes duxit ad *Aſtra* tuas.
At nunc exucco ſimilis tua gloria *Ramo*
A veteri trunco, & nobilitate cadit.
Laus antiqua, & honor perierunt, te velut *Armo*
Jam deturbârunt tempora longa ſuo.
Quin tibi jam desperatæ *Mora* nulla medetur ;
Qua Fabio quondam ſub duce nata ſalus.
Hinc te olim Gentes miratæ odère viciffim ;
Et cum ſublata laude recedit *Amor*.

Nec dextra te fugit almi Amoris emblemata ?
 Atqui manus imponere integras præstat,
 Quàm (more vestro) imponere incio vulgo.
 Quanto Impositio melior est Imposturâ !

Supplicum Ministrorum raptus καμφορέων &c. XXXII.

Ambitio Cathari quinque constat Actibus.
 I. Primò, unus aut alter parum ritus placet.
 Jam repit impietas volatura illico.
 II. Mox displicent omnes. Ubi hoc permanserit
 III. Paulò, secrete missitans in angulis
 Quærit recessus Incalescit fabula,
 IV. Erumpit inde, & continere nescius
 V. Sylvas pererrat. Fibulis dein omnibus
 Præ spiritu ruptis, quò eas refarciat
 Amstelodamum corripit se. *Plaudite.*

De Autorum enumeratione. XXXIII.

Quò magis invidiam nobis, & crimina confles,
 Pertrahis in partes nomina magna tuas ;
Martyra, Calvinum, Bezam, doctumq; Bucerum,
 Qui tamen in nostros fortiter ire negant.
Whitaker, erranti quem præfers carmine, miles
 Assiduus nostræ papilionis erat.
 Nos quòq; possemus longas conscribere turmas,
 Si numero starent prælia non animis.
 Primus adest nobis, Pharissæis omnibus hostis,
 Christus Apostolici cinctus amore greis.
 Tu geminas belli portas, o *Petre*, repandis,
 Dum gladium stringens *Paulus* ad arma vocat.
 Indè Patres pergunt quadrati, & tota *Vetustas*,
 Nempe

Nempe Novatores quis Veteranus amat ?
 Jam *Constantinus* multo se milite miscet ;
 Invisamq; tuis erigit hasta Crucem.
 Hipponensis adest properans, & torquet in hostes
 Lampada, quâ studijs invigilare solet.
 Téque *Deum* alternis cantans *Ambrosius* iram,
 Immemor antiqui mellis, eundo coquit.
 Hæc etiam ad pugnam præsens, quâ vivimus, ætas
 Innumeram nostris partibus addit opem.
 Quos inter plenusq; Deo, geniôq; Jacobus
 Defendit veram mente, manûq; fidem.
 Interea ad sacrum stimulat sacra Musica bellum,
 Qua sine vos miseri lentius itis ope.
 Militat & nobis, quem vos contemnitis, Ordo,
 Ordine discerni maxima bella solent.
 O vos invalidos ! Audi quem talibus armis
 Eventum Naso vidit & admonuit ;
Una dies Catharos ad bellum miserat omnes :
Ad bellum missos perdidit una dies.

201.

De auri sacra fame. XXXIV.

Claudis avaritiâ Satyram ; statuisque sacrorum
 Esse recidendas, Æace noster, opes.
 Cætera condonabo tibi, scombrisq; remittam :
 Sacrilegum carmen, censeo, flamma voret.

Ad Scythiam protrepticon ad Pacem. XXXV.

Scotia quæ frigente jaces porrecta sub Arcto,
 Cur adeo immodicâ religione cales ?
 Anne tuas flammæ ipsa Antiperistasis auget,
 Ut nive torpentes incaluerint manus ?
 Aut ut pruna gelu summo mordacius urit,
 Sic acuiunt zelum frigora tanta tuum ?
 Quin nocuas extingue faces, precor : unda propinqua
 Et tibi vicinas porrigit æquor aquas : (est,

Auc

Aut potius Christi sanguis demissus ab alto,
 Vicinúsque magis nobiliórque, fuit :
 Nè, si flamma novis adolescat mota flabellis,
 Ante diem vestro mundus ab igne ruat.

Ad seductos innocentes. XXXVI.

Innocuar mentes, quibus inter flumina mundi
 Ducitur illimi candida vita fide,
 Absit ut ingenium pungant mea verba pudorem ;
 Perstringunt vestros carmina sola duces.
 O utinam aut illorum oculi (quod comprecor unum)
 Vobis, aut illis pectora vestra forent.

Ad Melvinum. XXXVII.

Atqui te precor unicè per ipsam,
 Quæ scripsit numeros, manum; per omnes
 Musarum calices, per & beatos
 Sarcasmos quibus artifex triumphas ;
 Quin per Presbyteros tuos; per urbem
 Quam curto nequeo referre versu ;
 Per charas tibi, nobilesq; dextras,
 Quas subscriptio neutiquam inquinavit ;
 Per quicquid tibi suaviter probatur ;
 Nè me carminibus nimis dicacem,
 Aut sævum reputes. Amica nostra est
 Atq; edentula Musa, nec veneno
 Splenis perlita contumeliosi.

Nam si te cuperem secare versu,
 Totámque evomerem potenter iram
 Quam aut Ecclesia despiciata vobis,
 Aut læsæ mihi suggerunt Athenæ,
 (Et quem non stimulare hæc simultas)
 Jam te funditus igneis Camoen's,
 Et Musa crepitante subruissem :
 Omnis linea sepiam recusans
 Plumbo ducta fuisset æstuanti,

Centum stigmatibus tuos inurens :
 Profanos fremitus bonasque sannas :
 Plus charta hæc mea delibuta dictis
 Hæsisset tibi, quam suprema vestis
 Olim accreverit *Herculi* furenti :
 Quin hoc carmine Lexicon probrorum
 Extruxissem, ubi, cum moneret usus,
 Haurirent tibi tota plaustra Musæ.

Nunc hæc omnia sustuli, tonantes
 Affectus fociis tuis remittens.

¹ *vers.* 29.

Non te carmine ¹ turbidum vocavi,

² 21.

Non deridiculumve, sive ² ineptum,

³ 33. ⁴ 30.

Non ³ striges, ⁴ magiamve, vel rotatus,

⁵ 21. ⁶ 193

Non ⁵ fastus tibi turgidos repens;

⁷ 178. ⁸ 23.

⁷ Errores, ⁸ maculas, ⁹ superbiámq;

⁹ 129. ¹⁰ 23

¹⁰ Labes, ¹¹ somniáq; ¹² ambitúsq; diros,

¹¹ 59. ¹² 262

Tinnitus ¹³ *Berecynthios* omittens

¹³ 53.

Nil horum regero tibi merenti.

Quin te laudibus orno : quippe dico,

Cæsar sobrius ad rei Latine

Unus dicitur advenire cladem :

Et tu solus ad *Angliæ* procellas

(Cum plerúmque tuâ sodalitate

Nil sit crassius, impolitiúsve)

Accedis benè doctus, & poeta.

Ad Eundem. XXXVIII.

Incipis irridens ; stomachans in carmine pergis ;
 Desinis exclamans : Tota figura vale.

Ad Scen. Regem. XXXIX.

Ecce pererratas, Regum doctissime, nugas.
 Quas gens inconsulta, suis vexata procellis,
 Libandas nobis, absorbendásq; propinat !
 O cacos animi fratres ! quis vestra fatigat

Corda

Corda furor, spissâque afflat caligine sensus ?
 Cernite, quàm formosa suas Ecclesia pennas
 Explicat , & radijs ipsum pertingit Olympum !
 Vicini populi passim mirantur , & æquos
 Mentibus attonitis cupiunt addiscere ritus :
 Angelicæ turmæ nostris se cæcibus addunt :
 Ipse etiam Christus cœlo speculatus ab alto,
 Intuitûque uno stringens habitacula mundi,
 Sola mihi plenos, ait, exhibet *Anglia* cultus.
 Scilicet has olim divisas æquore terras
 Seposuit Divina sibi, cùm conderet orbem,
 Progenies gemmâmq; suâ quasi pyxide clausit.

O qui *Defensor Fidei* meritissimus audis,
 Responde æternùm titulo ; quôq; ordine felix
 Coepisti, pergas simili res texere filo.
 Obrue ferventes, ruptis conatibus, hostes :
 Quâsq; habet aut patulas, aut cæco tramite, moles
 Hæresis evertas. Quid enim te fallere possit ?
 Tu venas, laticêsque omnes quos sacra recludit
 Pagina gustâsti, multôque interprete gaudes :
 Tu Synodôsque , Patresque , & quod dedit alta vetustas
 Haud per te moritura, Scholâmq; introspicis omnem.
 Nec transire licet quo mentis acumine findis
 Viscera naturæ ; commistûsq; omnibus astris
 Ante tuum tempus cœlum gratissimus ambis.
 Hac ope munitus securior excipis undas
 Quas Latij, Cathariq; movent, atque inter utrâsq;
 Pastor agis proprios, medio tutissimus, agnos.

Perge decus Regum ; sic Augustissime, plures
 Sint tibi vel stellis laudes, & laudibus anni :
 Sic pulsare tuas, exclusis luctibus, ausint
 Gaudia sola fores : sic quicquid somnia mentis
 Intus agunt, habeat certum meditatio finem :
 Sic positis nugis , quibus irretita libido
 Innumeros mergit vitiatâ mente poëtas,
 Sola *Jasobaum* decantent carmina nomen.

Ad Deum. XL.

Quem tu, summe Deus, semel
 Scribentem placido rore beaveris,
 Illum non labor irritus
 Exercet miserum ; non dolor unguium
 Morfus increpat anxios ;
 Non mæret calamus ; non queritur caput :
 Sed sæcunda pœseos
 Vis, & vena sacris regnat in artubus ;
 quilibet nescius aggerum
 Exundat fluvio Nilus amabili.
 O dulcissime spiritus
 Sanctos qui gemitus mentibus inseris
 A Te Tutture defluos,
 Quòd scribo, & placeo, si placeo, tuum est.

F I N I S.

Ad autorem Instaurationis magnæ.

Per strages licet autorum veterumque ruinam
 Ad famæ properes vera Tropæa tuæ,
 Tam nitidè tamen occidis, tam suaviter hostes,
 Se quasi donatum funere quisq; putat.
 Scilicet apponit pretium tua dextera fato,
 Vulnereque emanat sanguis, ut intret honos.
 O quàm felices sunt, qui tua castra sequuntur,
 Cùm per te sit res ambitiosa mori.

De Eodem.

Quis iste tandem ? non enim vultu ambulat
 Quotidiano. Nescis, ignare ? audies,
 Dux Notionum ; veritatis Pontifex ;
 Inductionis Dominus, & Verulamij ;
 Rerum Magister unicus, at non Artium ;
 Profunditatis Pinus, atque Elegantia ;
 Naturæ aruspex intimus ; Philosophiæ
 Ærarium ; sequester Experienciæ,
 Speculationisque ; Æquitatis Signifer ;
 Scientiarum sub pupillari statu
 Degentium olim Emancipator ; luminis
 Promus ; Fugator Idolûm, atq; Nubium ;
 Collega Solis ; Quadra Certitudinis ;
 Sophismatum Mastix ; Brutus literarius,
 Autoritatis exuens Tyrannidem ;
 Rationis, & sensus peritus Arbiter ;
 Repumicator menti ; Atlas Physicus,
 Alcide succumbente *STAGIRITICO* ;
 Columba Noæ, quæ in vetustis Artibus

Nullum

Nullum locum , requiemve cernens, perstitit
 Ad se, suamque Matris Arcam regredi.
 Subtilitatis terebrâ ; Temporis nepos
 Ex veritate Matre ; Mellis Alveus ;
 Mundique, & Animorum Sacerdos unicus ;
 Securis Errorum ; inq; Naturalibus
 Granum Sinapis, acre alijs, crescens sibi;
 O me prope lassum ! Juvate Posterî.

*Comparatio inter munus summi Cancellariatus,
 & Librum.*

Munere dum nobis prodes, Librôq; futuris,
 In laudes abeunt secula quæq; tuas ;
 Munere dum nobis prodes, Librôq; remotis,
 In laudes abeunt jam loca quæq; tuas :
 Hæ tibi sunt alæ laudum. Cui contigit unquam
 Longius æterno , latius orbe decus ?

Æthiopissa ambit Cestum diversi coloris virum.

Quid mihi si facies nigra est ? hoc, Ceste, colore
 Sant etiam tenebræ, quas tamen optat amor.
 Cernis ut exultâ semper sit fronte viator ;
 Ah longum , quæ te deperit, errat iter.
 Si nigro sit terra solo , quis despicit arvum ?
 Claude oculos , & erunt omnia nigra tibi :
 Aut aperi, & cernes corpus quas projicit umbras;
 Hoc saltem officio fungar amore tui.
 Cum mihi sit facies fumus, quas pectore flammæ
 Jamdudum tacitè delituisse putes ?
 Pure negas ? O fata mihi præfaga doloris,
 Quæ mihi lugubres contribuere genas !

In Natales & Pascha concurrentes.

Cum tu, Christe, cadis, nascor; mentémque ligavít
 Una meam membris horula, téque cruci.
 O me disparibus natum cum numine fatis!
 Cur mihi das vitam, quam tibi, Christe, negas?
 Quin moriar tecum: vitam, quam negligis ipse;
 Accipe; ni talem des, tibi qualis erat.
 Hoc mihi legatum tristi si funere præstes,
 Christe, duplex fiet mors tua vita mihi:
 Atque ibi per te sanctificer natalibus ipsis,
 In vitam, & nervos Pascha coæva fluét.

FINIS.

